

Verantwoordingsdocument

Training over de omgang van een rechercheur met personen met een licht verstandelijke beperking

Een apart verhaal of een verhaal apart?

Student : Renate Weijers
Nummer : 1085854
Opleiding : Toegepaste Psychologie Duaal (Hogeschool Leiden)
Module : TPH DU48 Afstuderen
Afstudeerbegeleider : Ilvan Sahetapy
Opdrachtgever : Willem Oldenkamp, Politie eenheid Den Haag
Datum : 18 mei 2017

Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt worden in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of door fotokopieën, opname, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Inhoudsopgave

Inleiding

1. Aanleiding	4
1.2 Opdrachtgever en opdracht	4
2. Vooronderzoek	5
2.1 Achtergrond	5
2.2 Doelgroep	5
2.3 Leerbehoefte doelgroep	7
2.4 Visie organisatie	7
3. Doelstelling	7
3.1 Concrete leerdoelen	7
4. Theoretisch kader	8
4.1 Politieverhoor	9
4.2 Licht verstandelijke beperking	9
4.3 Theorie effectief communiceren	11
4.4 Leercyclus van Kolb	11
5. Werkwijze training	11
5.1 Ethiek	11
6. Didactische werkvormen	12
6.1 Transfer	13
7. Evaluatie	14
7.1 Evaluatie instrumenten	14
8. Evaluatieverslag training	15
8.1 Terugblik op voorbereiding en uitvoering	15
8.2 Evaluatie deelnemers	18
8.3 Terugkoppeling opdrachtgever	20
8.4 Conclusies	21
8.5 Aanbeveling tot aanpassing	21
8.6 Implementatie	21
9. Literatuurlijst	23
Bijlage I Verslag intakegesprek opdrachtgever	24
Bijlage II Vooraankondiging training en leerbehoefte onderzoek	25
Bijlage III Topiclijst vooronderzoek leerwensen en leerbehoeften	26
Bijlage IV Uitnodiging training	27
Bijlage V Evaluatieformulieren deelnemers	28
Bijlage VI Evaluatieformulier opdrachtgever	50

Verklaring eigen werk:

Dit verantwoordingsdocument is geschreven door Renate Weijers. Het document is uniek waarbij er door mij geenszins is geplagieerd, gefraudeerd of is gehandeld in strijd met bestaande regels en richtlijnen.

INLEIDING

In het vierde jaar van de studie Toegepaste Psychologie aan de Hogeschool in Leiden, is de opdracht om in het kader van het afstuderen een beroepsproduct te ontwikkelen. Ik heb een training ontwikkeld voor rechercheurs van een basisteam van de politie in de omgang met personen met een lichtverstandelijke beperking (LVB).

Mijn persoonlijke interesse in het onderwerp vloeit voort uit een onderzoek dat ik tijdens de minor van de studie heb uitgevoerd in opdracht van het Lectoraat Licht Verstandelijke Beperking en Jeugdcriminaliteit aan de Hogeschool in Leiden. Ik heb destijds onderzocht wat het inhoudelijk werkproces is van een rechercheur in relatie tot jongeren met een LVB. Conclusies uit mijn onderzoek waren dat rechercheurs van een basisteam niet specifiek zijn opgeleid in het omgaan met personen met een LVB. Voorts bleek dat het merendeel van de rechercheurs weinig ervaring hadden in de omgang met deze doelgroep. De combinatie van geen opleiding en weinig (werk) ervaring maakt dat veel rechercheurs over te weinig kennis en vaardigheden beschikken ten aanzien van LVB problematiek. Om uitspraken en gedragingen van personen met een LVB goed te kunnen interpreteren is kennis van achtergronden en karakteristieken van de LVB essentieel (Moonen, Wit & Hoogeveen, 2011). Dit komt niet alleen de waarheidsvinding ten goede, maar ook de onderlinge relatie tussen de rechercheur en de persoon met LVB (Weijers, 2016). Een van de aanbevelingen van mijn adviesrapportage was om een training te ontwikkelen die het kennispeil van de rechercheurs ten aanzien van dit onderwerp op peil zou brengen.

Het adviesrapport inclusief de aanbevelingen zijn eind vorig jaar besproken in het Team Management Overleg van Bureau A Centrum van de Politie eenheid Den Haag. Aan dit bureau werd conform de conclusies van het onderzoek geconstateerd dat de rechercheurs van het team opsporing inderdaad weinig kennis, inzicht en vaardigheden hadden jegens personen met een LVB. Hierdoor ontstonden er knelpunten ten aanzien van de herkenning en de omgang met deze doelgroep. Vervolgens ben ik benaderd door de opdrachtgever met dit praktijkprobleem en kreeg ik de opdracht een training daaromtrent te ontwikkelen.

Voor u ligt het verantwoordingsdocument van de uitgevoerde training "Een apart verhaal of een verhaal apart?". Een veelzijdige titel waarmee ik wil benadrukken dat het verhaal van een persoon met LVB soms heel "apart" (bijzonder) kan overkomen. Een rechercheur heeft voldoende kennis, inzicht en vaardigheden over LVB problematiek nodig om op een juiste wijze hiermee om te gaan. Pas dan kan er worden ingespeeld op de specifieke begeleidings- en behandelingsbehoefte van personen met een LVB (Moonen, de Wit & Hoogeveen, 2011). Dit is als het ware "een verhaal apart".

1. AANLEIDING

Rechercheurs komen in aanraking met personen met een licht verstandelijke beperking (nader te noemen LVB). Om te mogen spreken van een LVB moet er sprake zijn van een IQ beneden de 85. Tevens is er sprake van een beperkt sociaal aanpassingsgedrag op verschillende levensgebieden en moet de beperking zijn ontstaan voor het achttiende levensjaar. Door ogenschijnlijk “normaal” taalgebruik hoeft de beperking niet direct opgemerkt te worden. Impulsief en afwijkend gedrag worden vaak ten onrechte geïnterpreteerd als asociaal gedrag (Kaal, Overvest & Broertjes, 2014). Als de beperking van deze personen niet of te laat wordt opgemerkt, bestaat de kans dat er misverstanden of miscommunicaties plaatsvinden tussen een rechercheur en mensen met een LVB. Tijdige herkenning van de beperking is van essentieel belang voor de juiste omgang en begeleiding. Pas dan kan er worden ingespeeld op de specifieke begeleidings- en behandelingsbehoefte van deze personen (Moonen, de Wit & Hoogeveen, 2011).

1.1 Opdrachtgever en opdracht

De nationale politie is onderverdeeld in 10 regio's en een Landelijke Eenheid. De eenheid Den Haag bestrijkt de stad Den Haag en het gebied van Noordwijk en Leiden tot Alphen aan de Rijn, Gouda, Delft, Naaldwijk en Zoetermeer. Bij de eenheid Den Haag werken meer dan 7000 mensen in allerlei functies.

District A Centrum vormt een onderdeel van de eenheid Den Haag. Op dit bureau zijn 200 mensen werkzaam op diverse afdelingen zoals de Wijkzorg, team Handhaving, team Opsporing en de afdeling Service & Intake.

De opdrachtgever is de heer W. Oldenkamp, Operationeel Expert Opsporing “Veel Voorkomende Criminaliteit” (VVC), District A Centrum van de politie eenheid Den Haag. Het team opsporing bestaat uit 25 rechercheurs. Een rechercheur, ook wel Generalist Tactische Opsporing genoemd, werkt aan criminaliteitsbestrijding door zelfstandig opsporingsonderzoeken uit te voeren. Tevens participeert hij in werkkterrein gerelateerde netwerken ten behoeve van gezamenlijke aanpak van opsporingsonderzoeken en maakt afstemmingsafspraken (interne bron: LFNP).

Intakegesprek en opdracht

Op woensdag 7 december 2016 heeft er een intakegesprek plaatsgevonden met de opdrachtgever. Tijdens dit gesprek is naar voren gekomen dat rechercheurs van het team Opsporing tijdens hun werkzaamheden te maken krijgen met personen met een LVB in de hoedanigheid van dader, getuige en slachtoffer. Oldenkamp gaf tijdens het gesprek aan dat veel rechercheurs van het team VVC niet alleen moeite hebben om personen met een verstandelijke beperking te herkennen, maar dat er ook knelpunten zijn ten aanzien van de omgang en begeleiding met deze doelgroep. Volgens hem ontstaan er regelmatig situaties waarbij er sprake is van wederzijds onbegrip en waarbij een verhoor “stroef” verloopt. Tevens gaf Oldenkamp aan dat er op 1 maart 2017 een wetswijziging wordt ingevoerd waarbij kwetsbare verdachten, waaronder verdachten met een LVB, geen afstand kunnen doen van consultatiebijstand van een raadsman. Oldenkamp gaf aan dat een opsporingsambtenaar verantwoordelijk is voor de naleving van deze (nieuwe) regelgeving en als zodanig de kwetsbaarheid van een verdachte moeten onderkennen. Oldenkamp onderschreef het belang van de (vroegtijdige) herkenning van personen met LVB. De opdrachtgever gaf aan dat hij wil dat de rechercheurs van zijn team meer kennis, inzicht en vaardigheden krijgen ten aanzien van het herkennen van minderjarige- en volwassen personen met een LVB, alsmede ten aanzien van de omgang, begeleiding en het daadwerkelijk verhoren van deze doelgroep. Zijn verwachting is dat dit ten goede zal komen aan het onderling contact en communicatie tussen een rechercheur met een persoon met LVB, waardoor er minder knelpunten in een gesprek dan wel verhoor zullen ontstaan. Een training is een geschikt middel om kennis en vaardigheden aan te leren en werd daarom als zodanig door mij aan de opdrachtgever geadviseerd. Met de opdrachtgever is

afgesproken dat de rechercheurs na de training kennis en inzicht hebben over LVB problematiek en dat zij personen dan wel verdachten met een LVB kunnen herkennen. Tevens hebben de rechercheurs na de training vaardigheden ontwikkeld om hun communicatie af te stemmen op een LVB gesprekspartner en kunnen zij anticiperen op mogelijke knelpunten die er ten gevolge van LVB problematiek tijdens een gesprek dan wel verhoor kunnen ontstaan. Met de opdrachtgever is afgesproken dat de training zal plaatsvinden op maandag 1 mei 2017 en zal bestaan uit twee dagdelen. Een uitgebreid verslag van het intakegesprek is als bijlage bijgevoegd.

Na het intakegesprek hebben er diverse afstemmingsgesprekken met de opdrachtgever plaatsgevonden. De opdrachtgever gaf hierbij o.a. aan dat hij het gehele team aan de training wil laten deelnemen, maar dat het qua planning niet mogelijk was om dit op meerdere dagen te doen. Met de opdrachtgever is de afspraak gemaakt dat er een training zal worden ontwikkeld voor 20 personen. Gezien de grootte van de doelgroep en om een zo optimaal mogelijk leerrendement gedurende de training te garanderen is er afgesproken dat de trainer tijdens de uitvoering van sommige werkvormen zal worden bijgestaan door een zogenaamde hulptrainer. De hulptrainer verricht handelingen op aanwijzen van de trainer.

2. VOORONDERZOEK

Bij de ontwikkeling van de training is ervoor gekozen om gebruik te maken van het opleidingsmodel van Kaufman en Ploegmakers (2012). De voorkeur voor dit model vloeit voort uit de duidelijke structuur en opbouw van het model. Vanuit de geformuleerde leervraag is de training ontwikkeld en uitgevoerd en heeft vervolgens de evaluatie plaatsgevonden.

2.1 Achtergrond

Rechercheurs krijgen tijdens hun werkzaamheden te maken met personen met een LVB in de hoedanigheid van dader, getuige en slachtoffer. Een gesprek dan wel verhoor van deze personen dient op zodanige wijze te worden uitgevoerd, dat er een betrouwbare verklaring uit voortvloeit (Weijers, 2017). Tijdige herkenning van de beperking is daarbij van essentieel belang, zodat vraag- of verhoorstijl kan worden aangepast en hierdoor het proces van waarheidsvinding optimaal kan plaatsvinden. Dit vereist specifieke vaardigheden, waarbij rechercheurs voldoende kennis en expertise nodig hebben om een persoon met LVB te herkennen en vervolgens op een passende manier te bejegenen (Moonen et al., 2011).

Tot op heden is er in Nederland nog geen onderzoek geweest naar de knelpunten die zich tijdens dit proces (kunnen) voordoen. Onderzoek in het buitenland wijst uit dat onvoldoende kennis en een verkeerde beeldvorming van de politieambtenaar ten aanzien van personen met LVB ten grondslag liggen aan een onjuiste benadering van deze personen (Pucell, Shannon & Kvafoordt, 2005).

2.2 Doelgroep

De training is ontwikkeld voor 20 rechercheurs die deel uitmaken van het team "Veel Voorkomende Criminaliteit" (VVC) van District A Centrum in Den Haag. De doelgroep bestaat uit 11 mannen en 9 vrouwen.

Het werkaanbod van deze rechercheurs bestaat voornamelijk uit de strafrechtelijke afhandeling van delicten die eenvoudig van aard zijn en een behandeltijd vergen van enkele uren of dagen. (interne bron: Trio opsporing). Voorbeelden van deze delicten zijn: eenvoudige diefstal, verduistering, mishandeling, vernieling en oplichting.

Tijdens het werkproces van een rechercheur zijn er een aantal specifieke momenten te benoemen wanneer er contact en interactie met burgers plaatsvindt. Dit is tijdens een

gesprek- dan wel verhoorsituatie met respectievelijk slachtoffers, aangevers, getuigen en verdachten. Onder deze mensen bevinden zich ook personen met een licht verstandelijke beperking. Uit gesprekken met de rechercheurs is gebleken dat zij het moeilijk vinden om personen met een LVB te herkennen, waardoor zij regelmatig een verkeerde inschatting maken over de verstandelijke vermogens van een persoon.

Opleiding

Het merendeel van de rechercheurs hebben de cursus algemeen rechercheren (CAR) dan wel de basis opleiding recherche (BOR) genoten. Tijdens deze opleidingen wordt er weinig tot geen aandacht besteed aan LVB problematiek en het verhoren van personen met een licht verstandelijke beperking. Twee rechercheurs hebben de opleiding rechercheren in meer omvangrijke zaken (RIMOZ) gehad. Voorts hebben twee rechercheurs de opleiding verhoor kwetsbare verdachten (VKV) gevolgd en zijn als zodanig gespecialiseerd in het verhoren van kwetsbare personen, waaronder personen met een LVB.

Gedragsanalyse

Om tot een effectieve en doelmatige training te komen is het belangrijk dat de training aansluit bij de deelnemers. Hiervoor is inzicht in de leerstijlen en generaties waar de medewerkers toe behoren nodig. Iedere leerstijl en generatie heeft zijn eigen kenmerken en eigenschappen.

Leerstijlen

Ingevolge de definiëring van de leerstijlen van Kolb (1984) zijn de deelnemers voornamelijk allemaal doeners. Ze willen actief experimenteren en concreet ervaren. Ze hebben de voorkeur om in situaties snel aan de slag te gaan. Een doener vindt het moeilijk om hoofd- en bijzaken van elkaar te onderscheiden. Door de werkvormen aan te passen op de eigenschappen van de deelnemers zal de training het meest effectief zijn.

Generaties

De deelnemers van deze training kunnen onderverdeeld worden in drie categorieën.

Eén deelnemer behoort tot de generatie babyboomers. Kenmerkend voor deze generatie is dat zij ten aanzien van het werk en de werkomstandigheden geen uitgesproken wensen hebben. Deze generatie wil kwaliteit leveren aan een organisatie door hun kennis en ervaring met andere mensen te delen. Presteren en status verwerven hebben hierbij geen prioriteit. Deze generatie is meer dan gemiddeld gevoelig voor kritiek.

Tien deelnemers behoren tot de generatie X. Begrippen efficiëntie en doelmatigheid worden belangrijk gevonden. Kenmerkend voor deze generatie is dat ze bereid zijn om minder ervaren collega's te begeleiden en ondersteunen. In hun werk hebben ze behoefte aan uitdaging en afwisseling.

Negen deelnemers behoren tot de generatie Y. Kenmerkend voor deze generatie is dat ze willen presteren en leren. In vergelijking met andere generaties zijn ze planmatig bezig met hun persoonlijke- en professionele ontwikkeling. Zij staan open voor verandering en ontvangen graag feedback (Bontekoning, 2007).

Er kan gesteld worden dat er sprake is van een heterogene doelgroep, waarbij de leeftijd en ervaring zeer divers is. Tijdens de training is met dit gegeven rekening gehouden en wordt er door de trainer geanticipeerd op specifieke groepsdynamische processen.

Groepsproces

Volgens de opdrachtgever is de sfeer in de groep gemoedelijk. Tijdens het groepsproces fungeren de meer ervaren rechercheurs als rolmodel. Dit heeft een positieve uitwerking op de minder ervaren collega's die zich ontwikkelen door het leren door observeren oftewel het zogenaamde ervaringsleren van Bandura (1999) Dit aspect is meegenomen tijdens de ontwikkeling van de training.

2.3 Leerbehoefte doelgroep

Uit eerder onderzoek van Weijers (2017) is gebleken dat rechercheurs van een basisteam niet specifiek zijn opgeleid in het omgaan met personen met een LVB. Voorts bleek dat het merendeel van deze rechercheurs weinig ervaring hebben in de omgang met de doelgroep. De combinatie van geen opleiding en weinig (werk) ervaring maakt dat veel rechercheurs over te weinig kennis en vaardigheden beschikken ten aanzien van LVB problematiek (Weijers, 2017). Vanuit deze wetenschap is door de onderzoeker het advies gegeven om een training te ontwikkelen voor de doelgroep om kennis, inzicht en vaardigheden te ontwikkelen ten aanzien van de thematiek LVB.

Voorafgaand aan het ontwikkelen van de training hebben de rechercheurs tijdens een persoonlijk gesprek dan wel via de mail kenbaar gemaakt dat zij tijdens de training verdieping willen ten aanzien van de volgende onderwerpen:

- Herkenning van personen met een LVB
- Specifiek gedrag van een persoon met LVB
- Handvatten om personen met een LVB om te gaan (bejegening)
- Communicatie met een persoon met LVB
- Specifieke verhoortechnieken
- Valkuilen van een verhoor
- Juridisch kader verhoorbijstand, nieuwe wetgeving
- Juridisch kader aanwijzing auditief en audiovisueel registreren (AVR)

2.4 Visie politieorganisatie

Een opsporingsonderzoek is gericht op waarheidsvinding. Het is de taak van een rechercheur om een contact, gesprek dan wel politieverhoor met een persoon op zodanige wijze uit te voeren, dat het de waarheidsvinding ten goede komt. Daarbij moet rekening gehouden worden met twee uitgangspunten; mensen moeten de ruimte krijgen hun verhaal te doen; onjuiste verklaringen moeten worden voorkomen of herkend. Door de organisatie wordt gesteld dat rechercheurs geen diepgaande kennis nodig hebben over verschillende stoornissen. Ze moeten wel weten welke factoren kwetsbaarheid met zich meebrengen in het verhoor én hoe daar in het verhoor mee om moet worden gegaan op een manier die ook opsporing tactisch verantwoord en zinvol is. Bovendien moeten verhoorders kwetsbare personen, waaronder personen met een LVB, de ruimte geven hun verhaal te doen en hen hierbij op een verantwoorde wijze motiveren (Nierop & Eshof, 2014).

3. DOELSTELLING

Na het volgen van de training hebben de rechercheurs van het team Veel Voorkomende Criminaliteit kennis en inzicht verkregen over LVB problematiek en kunnen zij personen dan wel verdachten met een LVB herkennen. Tevens hebben de rechercheurs vaardigheden ontwikkeld om hun communicatie af te stemmen op een LVB gesprekspartner en kunnen zij anticiperen op mogelijke knelpunten die er ten gevolgen van LVB problematiek tijdens een gesprek dan wel verhoor kunnen ontstaan.

3.1 Concrete leerdoelen

Om de leerdoelen te concretiseren is er gebruik gemaakt van het zogenaamde drie stappen plan van Kaufman en Ploegmakers (2012).

Het globale leerdoel van de training betreft de omgang van rechercheurs met personen met een LVB. De specifieke thema's die tijdens de training zijn behandeld en die in de doelstelling zijn verwoord zijn: kennis en inzicht over LVB problematiek, het herkennen en de communicatie met personen met een LVB. Deze thema's zijn vervolgens geconcretiseerd, waarbij de leerdoelen elkaar hiërarchisch opvolgen in de categorieën kennis, inzicht en vaardigheden. Het uiteindelijke doel is dat de vaardigheden die in de training zijn aangeleerd in de praktijk worden toegepast.

De concrete leerdoelen van de training zijn:

Kennis:

Na afloop van de trainingsonderdelen:

- Weten de deelnemers wat de definiëring is van een licht verstandelijke beperking en de problematiek daaromheen.
- Kunnen de deelnemers de specifieke kenmerken van personen met een LVB benoemen.
- Kunnen de deelnemers specifieke vragen benoemen om te achterhalen of een persoon mogelijk LVB is.
- Weten de deelnemers speciale verhoortechnieken voor personen met een LVB.
- Weten de deelnemers de juridische achtergronden ten aanzien van het verhoor van personen met een LVB.

Inzicht:

Na afloop van de trainingsonderdelen:

- Begrijpen de deelnemers het belang van het vroegtijdig herkennen van LVB.
- Begrijpen de deelnemers het gedrag en oorzaak van gedrag van personen met een LVB.
- Zien de deelnemers de knelpunten die kunnen ontstaan tijdens een verhoor met een persoon met LVB.
- Begrijpen de deelnemers de risico's die ontstaan als een persoon met LVB niet op de juiste wijze wordt verhoord.
- Kunnen de deelnemers begrijpen dat een specifieke verhoorstijl van een persoon met LVB leidt tot een consistente verklaring.

Vaardigheden:

Na afloop van de trainingsonderdelen:

- Zijn de deelnemers in staat om personen met een LVB te herkennen.
- Laten de deelnemers zien dat zij personen met een LVB op een juiste wijze kunnen bejegenen.
- Laten de deelnemers zien dat zij hun gebezigde communicatie kunnen afstemmen op een LVB gesprekspartner.
- Laten de deelnemers zien dat ze tijdens een verhoor met een persoon met LVB de juiste verhoortechniek kunnen toepassen en dat zij kunnen anticiperen op mogelijke knelpunten die tijdens het verhoor kunnen ontstaan.

4. THEORETISCH KADER

4.1 Politieverhoor

Personen met een LVB worden beschouwd als kwetsbare getuigen en verdachten (van der Sleen & Heestermans, 2010) en vallen als zodanig in de categorie kwetsbare personen. De kwetsbaarheid van deze personen en hun specifieke kenmerken vragen om extra alertheid (Moonen et al., 2011).

Een politieverhoor kan onderverdeeld worden in een persoonsgericht en een zaakgericht verhoor. Het persoonsgericht verhoor is bedoeld om persoonsgerichte achtergrond informatie van een persoon te verkrijgen. Het biedt de rechercheur de mogelijkheid om

zich een beeld te vormen omtrent zijn gesprekspartner en zo mogelijk een inschatting te maken of er wellicht sprake is van een licht verstandelijke beperking.

Tijdens een politieverhoor of regulier gesprek zijn dingen voor een persoon met LVB vaak onduidelijk, waardoor er veel stress ontstaat. Regelmatig uit zich dit in angstig- of agressief gedrag. Deze gedragingen vormen een risicofactor voor een onvolledige-, inaccurate- of inconsistente verklaring (van der Sleen & Heestermans, 2010).

Uit onderzoek blijkt dat als een rechercheur zich niet bewust is van het feit dat hij met een gesprekspartner te maken heeft die een licht verstandelijke beperking heeft, dit voor grote problemen kan zorgen.

Doordat er een disharmonie is in cognitie en sociaal emotioneel functioneren bestaat het risico dat een persoon met LVB overvraagd wordt. Bovendien begrijpt een persoon met LVB vaak bepaalde procedures niet ten aanzien van toegepaste dwangmiddelen of het afleggen van een verklaring. Al deze dingen kunnen nadelig voor hem zijn en mogelijk zelfs leiden tot een valse bekentenis (Moonen et al., 2011).

Het gebezigde taalgebruik van een rechercheur moet niet te ingewikkeld zijn, anders zal het veelal niet worden begrepen. Als vragen worden herhaald kan er bij de persoon met LVB de indruk ontstaan dat eerder gegeven antwoorden niet goed waren. Het gevolg hiervan is dat een verklaring wordt gewijzigd en dus niet consistent is (de Wit, Moonen & Douma, 2011).

Uit onderzoek blijkt dat personen met LVB een verhoogd risico hebben voor instemmingsdetentie, ook wel acquiescence genoemd. Dit neemt toe naarmate de vragen moeilijker worden (Moonen et al., 2011). Tevens blijken personen met een LVB vaak autoriteitsafhankelijk te zijn waarbij het risico bestaat dat ze de verhoorder gaan 'pleasen' en of sociaal wenselijke antwoorden gaan geven (Hoogeveen, 2011).

Tot slot zal er rekening moeten worden gehouden met de tijdsduur van een verhoor. Het verhoor moet niet te lang duren omdat de persoon met LVB gauw is afgeleid.

Juridisch kader

Wanneer het de politiefunctionaris bekend is dat er sprake is van een licht verstandelijke beperking dan moet volgens de Aanwijzing auditief en audiovisueel registreren (AVR) het verhoor audiovisueel geregistreerd worden (College van procureur-generaal, 2009).

Tevens kunnen kwetsbare verdachten, waaronder verdachten met een LVB, ingevolge de wetwijziging die op 1 maart 2017 is ingegaan geen afstand doen van consultatiebijstand van een raadsman. De opsporingsambtenaar is verantwoordelijk voor de naleving van deze regelgeving en zal als zodanig de kwetsbaarheid van een verdachte moeten onderkennen.

herkennen van kwetsbaarheid

- Of er sprake is van een persoon met verstandelijke beperkingen is aan de oordeelsvorming van de opsporingsambtenaar. Bij twijfel over de intellectuele vermogens van de te horen persoon dient de persoon in kwestie behandeld te worden als ware hij een persoon met een verstandelijke beperking (Aanwijzing AVR).
- Of er sprake is van een persoon met een cognitieve functiestoornis kan blijken uit voorinformatie of tijdens het contact met de betrokkene. (Aanwijzing AVR).

4.2 Licht verstandelijke beperking

Definiëring

De internationale definitie van licht verstandelijke beperking stelt dat de beperking wordt gekenmerkt door significante beperkingen in het intellectueel functioneren en het sociaal aanpassingsvermogen. Volgens internationaal gestelde richtlijnen is het IQ beneden 70 en manifesteert de beperking zich voor de achttienjarige leeftijd van een persoon (Shalock et al., 2010). In Nederland wordt een ruimere definitie gehanteerd voor LVB. De definiëring in Nederland is driedelig. Als eerste moet de beperking zijn ontstaan voor het achttiende levensjaar. Verder ligt de totale IQ-score van iemand met een LVB tussen de

50 en 70, of tussen de 70 en 85. Deze laatste groep betreft zwakbegaafde personen die moeite hebben om zich staande te houden in de maatschappij. Er moet dan wel sprake zijn van complexe problematiek die tot uiting komt in ernstige gedragsproblematiek. Tevens moet het vermoeden bestaan dat deze problemen chronisch zijn. (Moonen, de Wit & Hoogeveen, 2011). Ten derde moet er sprake zijn van beperking in het aanpassingsgedrag. Hiermee wordt bedoeld in hoeverre iemand zich staande kan houden en functioneren in sociale situaties zonder hulp (Moonen & Versteegen, 2006).

Aanpassingsgedrag wordt door de American Association on Intellectual and Developmental Disabilities (AAIDD) aan de hand van drie vaardigheden omschreven.

- Conceptuele vaardigheden: taalvaardigheden en begrip van geld, tijd en getallen
- Sociale vaardigheden: communicatieve vaardigheden, sociale verantwoordelijkheid, zelfvertrouwen, alertheid, oplossen van sociale problemen en het volgen van regels.
- Praktische vaardigheden: activiteiten van het dagelijks leven zoals persoonlijke verzorging, beroepsvaardigheden, gebruik van geld, telefoon, vervoer en gezondheidszorg.

Bejegening

Communicatie

- Gebruik van korte zinnen.
- Gebruik eenvoudige woorden.
- Tijd geven om een vraag te beantwoorden.
- Check of de boodschap is begrepen.
- Leg nooit meer dan 2 a 3 keuzes voor.

Houding en gedrag

- Neem de tijd.
- Wees consequent en voorspelbaar in gedrag.
- Duidelijkheid verwachtingspatroon.
- Wees ondersteunend en bied extra hulp.
- Voel je betrokken, maar laat je niet meeslepen in de problematiek.
- Probeer goed te luisteren.
- Maak gebruik van herhaling.
- Gebruik ondersteunende communicatiemiddelen.
- Maak stappenplan voor ingewikkelde opdrachten.
- Maak gebruik van specifieke verhoortechnieken.

De genoemde theoretische regels zijn verkregen uit de lesstof behorende bij de opleiding Verhoren Kwetsbare Verdachten van de Politie Academie.

Herkennen

Herkennen van personen met LVB is moeilijk. Op het gebied van fysieke-, gedrags- en persoonlijkheidskenmerken onderscheiden zij zich nagenoeg niet van andere personen. De belangrijkste karakteristieken van een persoon LVB worden volgens Moonen, de Wit en Hoogeveen (2011) als volgt omschreven:

- Problemen met informatieverwerking doordat denkprocessen langzamer verlopen.
- Problemen met de regulerende functies zoals aandacht, planning en inhibitie.
- Gebrekkig probleemoplossend vermogen; zelfregulatie en perspectief nemen.
- Problemen met generaliseren en kennis.
- Bijkomende problemen zoals leerproblemen, medisch-organische problemen en problemen in het gezin en de sociale context.

4.3 Theorie effectief communiceren

Er is sprake van effectieve communicatie als een ontvanger de boodschap op dezelfde wijze ontvangt als deze door de zender is bedoeld. Als er elementen zijn die interfereren

met het communicatieproces ontstaat er ruis en worden dingen verkeerd geïnterpreteerd (Weijers & Nijhof, 2015). Een belangrijk oorzaak van het ontstaan van ruis is het zogenaamde simplificering proces. Tijdens dit proces vinden drie belangrijke psychologische processen plaats:

1. Nivelleren: De ontvanger zal de ontvangen informatie proberen te verminderen en zal daardoor minder onthouden van de boodschap.
  2. Aanscherpen: Bepaalde onderdelen uit de boodschap zullen worden aangescherpt door de ontvanger.
  3. Assimileren: de ontvanger probeert de boodschap in zijn eigen referentiekader te plaatsen.
- (Johnson & Johnson, 2014).

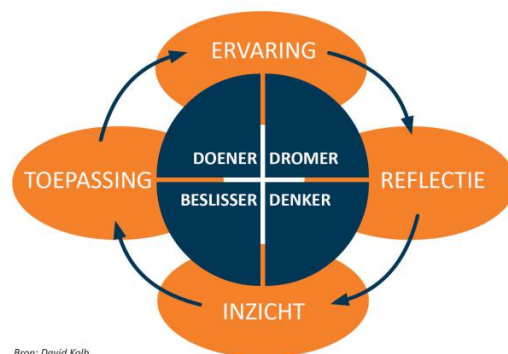
Door overstemming en het onder controle brengen van ruis zal het communicatieproces beter verlopen.

4.4 Leercyclus van Kolb

Tijdens de training is ervoor gekozen om gebruik te maken van de methode van het ervarend leren ingevolge het model van Kolb (1983). Kolb definieert leren als het proces waarbij kennis wordt gecreëerd door transformatie van ervaring (Kaufman en Ploegmakers, 2012). De leercyclus bestaat uit vier fasen:

- Concreet ervaring ; voelen.
- Reflectief overdenken; waarnemen.
- Abstract conceptualiseren; denken.
- Actief experimenteren; doen

Tijdens de training hebben de deelnemers alle fasen doorlopen. Omdat uit de doelgroep analyse bleek dat de deelnemers veelal doeners waren, is het vertrekpunt voor de werkvormen de fase van het actief experimenteren geweest.

Bron: David Kolb

5. WERKWIJZE TRAINING

Tijdens de training is de theorie omtrent het onderwerp LVB gekoppeld aan de diverse transfer bevorderende werkvormen, die tevens aansloten bij praktijksituaties van de doelgroep. Tevens sloot de gekozen trainingsstijl aan bij de leerstijl van de doelgroep, waardoor er een optimaal leerrendement is gecreëerd.

Gezien de grootte van de doelgroep en om een zo optimaal mogelijk leerrendement gedurende de training te garanderen, is de trainer tijdens de uitvoering van sommige werkvormen bijgestaan door een zogenaamde hulptrainer. De hulptrainer heeft handelingen verricht op aanwijzen van de trainer.

5.1 Ethiek

Ten behoeve van de studie van de trainer is de training deels audiovisueel vastgelegd. De deelnemers zijn hiervan op de hoogte gesteld. De opname is in bezit van de trainer en fungeert als (mogelijk) naslagwerk ter beoordeling van de training. De opname zal indien noodzakelijk desgevraagd ter beschikking worden gesteld aan docenten van de Hogeschool te Leiden. De training en de daaruit voortvloeiende opname en verslaglegging zijn vertrouwelijk van aard, waarbij voldaan is aan de eisen en regelgeving gesteld door het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP).

6. DIDACTISCHE WERKVORMEN

Ter verduidelijk wordt er in een matrix een omschrijving gegeven van de werkvormen die tijdens de training zijn gebruikt. Tevens wordt inzichtelijk gemaakt of het beoogde doel van de werkvorm ontwikkeling bewerkstelligd op het gebied van kennis, inzicht of vaardigheden.

Onderdeel/ Werkvorm	Omschrijving en doel	kennis	inzicht	vaardigheden
Catch	De bal wordt overgegooid in de groep. Degene die de bal vangt verwoord in twee zinnen wat z'n verwachting(en) en leerbehoefte(n) zijn t.a.v. de training. Doel: De verwachting en leerbehoefte van de deelnemers wordt geïnventariseerd.		x	
Stelling	Groepsdiscussie over de stelling Een laag IQ leidt tot meer criminaliteit Doel: De trainee denkt na over eigen opvattingen. Er wordt inzicht verkregen in de attitude van zichzelf en die van de andere deelnemers.	x	x	
Power Point	Kennisoverdracht. Op specifieke momenten tijdens de training zal er kennisoverdracht plaatsvinden. Doel: Kennis en inzicht geven over diverse thema's in relatie tot het onderwerp	x	x	
De Ballon	De deelnemers hebben een opgeblazen ballon en een speld. Met de klok mee bevragen ze elkaar met algemene kennisvragen. Binnen 5 sec. moet de gestelde vraag beantwoord worden anders wordt de ballon doorgeprikt.		x	

	Doel: Ervaren wat een persoon voelt als hij onder druk moet communiceren dan wel overvraagd wordt.			
Filmpje LVB	De deelnemers wordt gevraagd zoveel mogelijk kenmerken/gedragingen op te schrijven van de persoon in de film. Doel: Herkennen van kenmerken/gedragingen van een persoon met LVB.	x	x	
Filmpje Making a murderer	Verhoor van een persoon met LVB: Tijdens de film wordt een minderjarige persoon met LVB door een rechercheur ondervraagd. Aan de deelnemers wordt gevraagd om op het gedrag van de rechercheur te letten en de reactie van de verdachte. Doel: De deelnemers hebben aan het eind van deze werkvorm kennis en het inzicht over de risico's die ontstaan als een persoon met LVB niet op een aangepaste wijze wordt verhoord.	x	x	
LVB proof	Communicatieoefening: Moeilijke woorden worden vereenvoudigd, zodat ze "LVB proof" zijn. Doel: Op zodanige wijze communiceren dat er geen ruis ontstaat in het communicatieproces (effectieve communicatie)	x		x
Rollenspel	Rollenspel aan de hand van een casus Doel: oefenen met vaardigheden, leeropbrengst en transfer naar de praktijk.	x	x	x
Verborgene thema	Op de binnenkant van elk naambordje staat een thema dat gedurende de training is behandeld. Deelnemers met hetzelfde thema formeren een groepje. Doel: evaluatie leerniveau	x		x

6.1 Transfer

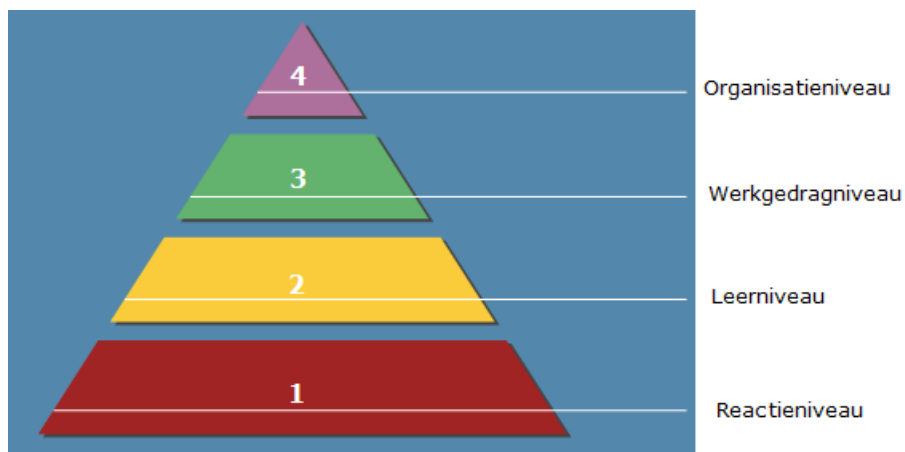
Om transfer van verkregen kennis, inzicht en vaardigheden naar de praktijk te bevorderen, hebben de deelnemers na afloop van de training een (geplastificeerd)

informatieblad uitgereikt gekregen. Op het informatieblad staan tips voor herkenning, bejegening en communicatie. Tevens wordt schematisch weergegeven wat de aanpassingen zijn van een verhoor met een persoon met LVB ten opzichte van een regulier verhoor. De informatie dient als reminder van hetgeen er gedurende de training is behandeld en fungeert als ondersteuning in praktijksituaties wanneer deelnemers (mogelijk) met personen met een LVB te maken krijgen.

7. EVALUATIE

Er heeft een evaluatie plaatsgevonden om te toetsen of het beoogde doel en de leerdoelen van de training zijn behaald. De evaluatie heeft plaats gevonden middels de vier effectniveaus van Kirkpatrick (zoals beschreven in Kaufman en Ploegmakers, 2012). Door middel van de vier niveaus van dit model is het leereffect van de training gemeten. Alle niveaus zijn daarbij belangrijk, waarbij het eerste niveau een voorwaarde is voor het laatste niveau. De vier effectniveaus van Kirkpatrick zijn:

1. Reactieniveau; na afloop van de training aan de deelnemers vragen naar hun beleving.
2. Leerniveau; tijdens de training wordt het geleerde getoetst.
3. Werkgedragniveau; veranderen van het gedrag in de eigen praktijk.
4. Organisatieniveau; veranderen van gedrag van meerdere mensen in de organisatie.

Niveau één en twee hebben zich gedurende de training afgespeeld. Evaluatie van deze niveaus hebben tussentijds en na afloop van de training plaats gevonden. Het evalueren op rendementsniveau (werkgedrag- en organisatieniveau) kunnen volgens Kaufman en Ploegman (2012) pas drie tot 6 maanden na de training op de werkvloer worden gemeten. Ingevolge de termijn van de opdracht valt het evalueren op deze niveaus niet binnen de opdracht. Conform het advies van de trainer, laat de opdrachtgever de evaluatie op werkgedragniveau tijdens een (uitgebreide) ploegbespreking terugkomen. Afsluitend zal de uitvoering van de training door de teamleiding op organisatieniveau worden geëvalueerd.

7.1 Evaluatie instrumenten

7.1.1 Tussentijdse evaluatie

reactieniveau

Door middel van een tussentijdse mondelinge evaluatie is de tevredenheid en de toepasbaarheid van de training gecheckt. Er hebben hiertoe informele gesprekjes met verschillende deelnemers plaatsgevonden.

leerniveau

Door middel van tussentijdse mondelinge evaluaties is er gekeken of de kennisoverdracht begrijpelijk en toereikend was. Dit is gedaan aan de hand van het verzamelen en bespreken van de “vragen die nog open staan”.

7.1.2 Evaluatie met werkvorm

Aan het einde van de training zijn er door middel van de werkvorm “het verborgen thema” vier groepen geformeerd. De groepen kregen één van de thema’s toegewezen die gedurende de dag centraal had gestaan:

- kenmerken en gedrag.
- herkenning in de praktijk.
- communicatie en bejegening.
- verhoor (fases) en knelpunten.

De opdracht was om een korte review van het thema voor te bereiden, die door een woordvoerder van de groep plenair aan de overige deelnemers zou worden gepresenteerd. Voor deze methode is gekozen om de deelnemers op de training te laten terugblikken en om de leeropbrengst te evalueren.

7.1.3 Evaluatieformulier deelnemers

Na afloop van de training heeft er middels een evaluatieformulier een schriftelijke evaluatie plaatsgevonden. Het evaluatieformulier is bewust kort en krachtig gehouden zodat het makkelijke en snel kan worden ingevuld. De vragen op het formulier hebben betrekking op het reactie- en het leerniveau van de deelnemers. Het evaluatieformulier is als bijlage gevoegd bij dit verantwoordingsdocument.

Nadat de deelnemers het evaluatieformulier hadden ingevuld is door de trainer aan de deelnemers gevraagd of iemand nog mondeling iets wilde toevoegen. Er is bewust de keuze gemaakt om deze mondelinge toevoeging na de schriftelijke evaluatie te doen. Op deze wijze is getracht om de verwoording van de deelnemers zoveel mogelijk vanuit hun eigen beleving te laten plaatsvinden.

7.1.4 Evaluatie opdrachtgever

Er is met de opdrachtgever een terugkoppelingsgesprek gevoerd over de training.

8. EVALUATIEVERSLAG TRAINING

8.1 Terugblik op voorbereiding en uitvoering

8.1.1 Voorbereiding

In het begin van het proces heb ik een intakegesprek gehad met de opdrachtgever. Ik heb daarbij veel aandacht besteed aan het praktijk probleem dat werd besproken en het verwachtingspatroon dat de opdrachtgever had ten aanzien van een interventie.

Dit in ogenschouw nemende heb ik vervolgens aangegeven dat een training een goede manier is om kennis, inzicht en vaardigheden te krijgen over het onderwerp LVB. Ik heb bewust kort daarna een vervolgspraak gemaakt om dingen nogmaals te bespreken en mij ervan te vergewissen dat de opdrachtgever en ik op dezelfde lijn zaten.

In aanloop naar de training hebben wij meerdere malen afstemmingsoverleg gehad, waarin onder andere het plan van aanpak is besproken. De opdrachtgever was erg bij het proces betrokken en dit voelde prettig.

In de voorbereiding naar de training heb ik veel profijt gehad van de eerdere verdieping in het onderwerp LVB tijdens de minor van de studie. Met name voor het theoretisch kader heeft dit mij heel veel tijds winst opgeleverd. Mijn deelname als gastspreker tijdens het door de Hogeschool georganiseerde symposium “Politiewerk met oog voor LVB” is eveneens een goede generale repetitie geweest voor de uitvoering van de training.

Tijdens de ontwikkeling van de training en in aanloop naar trainingsdag heb ik een weekplanning bijgehouden. Deze planning heeft mij veel overzicht en structuur geboden. Doordat ik precies in kaart had gebracht welke dingen er nog moesten gebeuren heb ik geen stappen in dit proces overgeslagen.

Omdat de opdrachtgever had aangegeven dat hij het gehele team in één keer aan de training wilde laten deelnemen bestond de groep uit 20 personen en was daardoor erg groot. Ik realiseerde mij dat ik mogelijk door de grootte van de groep te weinig aandacht voor deelnemers kon hebben. Dit zou een nadelige uitwerking kunnen hebben op het leerrendement. Om een zo optimaal mogelijk leerrendement gedurende de training te garanderen heb ik nagedacht hoe ik dit het beste zou kunnen ondervangen. Ik heb mij daartoe tijdens de training laten bijstaan door een hulptrainer. Deze hulptrainer heeft op mijn aanwijzingen hand en spandiensten verricht tijdens de trainingsdag. Voorafgaande aan de training zijn wij een aantal keer bij elkaar geweest, zodat hij wist wat het programma was en wat ik van hem verwachtte.

Tevens heb ik nagedacht over een mogelijke gastspreker tijdens de trainingsdag. Vanuit mijn netwerk kende ik een collega die de opleiding Verhoor Kwetsbare Personen heeft gedaan aan de politieacademie. Hij is tevens verhoorcoach. Ik was van mening dat de kennis van deze collega en de input die hij zou kunnen verzorgen tijdens de training een enorme meerwaarde zou hebben. Na overleg met mijn studiebegeleider kreeg ik toestemming om gebruik te maken van deze gastspreker.

Ik heb ruim de tijd genomen om mij in de leerbehoefte van de doelgroep te verdiepen.

In de praktijk bleek het niet mogelijk te zijn om met alle twintig deelnemers een persoonlijk gesprek te hebben. Daardoor heb ik ongeveer de helft van de deelnemers middels de mail hierna bevraagd. Achteraf gezien had ik voor de tijdswinst ook de gesprekken in duo's kunnen laten plaatsvinden.

Om praktijksituaties na te bootsen wilde ik tijdens de training gebruik maken van de werkvorm rollenspel. Doordat ik geen budget had voor trainingsacteurs heb ik de werkvorm rollenspel zodanig ontwikkeld dat deelnemers uit de groep als acteur fungeerde. Doordat ik veel tijd had gestoken in het scenario en de instructie bleek dit in de praktijk goed te werken. In de paragraaf uitvoering wordt hier dieper op ingegaan.

Om niets aan het toeval over te laten ben ik een dag voor de trainingsdag de spullen gaan klaar zetten in de gereserveerde ruimte. Ik heb de apparatuur getest en gecontroleerd of de filmpjes in de PowerPoint werden afgespeeld.evens heb ik nog een laatste check bij de catering gedaan ten aanzien van de koffie, thee en de lunch.

8.1.2 Uitvoering

De uitvoering van de training vond plaats op maandag 1 mei 2017.

De dag werd geopend door de opdrachtgever, waarna hij het woord gaf aan de teamchef die de zogenaamde "kick off" gaf voor de training. Tijdens een kort praatje benadrukte hij de belangrijkheid van het onderwerp en wenste hij de deelnemers een leuke en leerzame trainingsdag toe. Na deze korte opening is hij weggegaan en is niet bij de training aanwezig geweest. Dit geldt wel voor de opdrachtgever, die als direct leidinggevende van de deelnemers actief aan het programma heeft deelgenomen.

Ik heb er bewust over nagedacht om de teamchef uit te nodigen en heb dit uiteraard ook besproken met de opdrachtgever. In de hiërarchische lijn bij de politie eenheid heeft de teamchef de algehele leiding van het politiebureau. Het was mijn verwachting dat zijn aanwezigheid en de verwoording dat het thema van belang is, een positieve uitwerking zou hebben op de deelnemers. Dit bleek zeker het geval te zijn. Tijdens gesprekken die ik tijdens de pauze met de deelnemers heb gevoerd, lieten zij zich positief uit over de aanwezigheid van de teamchef.

Vervolgens heb ik het woord genomen en de deelnemers welkom geheten. Ik heb mijzelf kort voorgesteld, een uiteenzetting gegeven over het programma en vertelt wat de doelstellingen van de training waren. Ik heb bewust geen uitgebreide voorstelronde gedaan omdat dit met twintig deelnemers aardig wat van de kostbare tijd in beslag zou nemen.

Tijdens de werkvorm Catch moesten de deelnemers een bal naar elkaar overgooien en vervolgens hun verwachtingen en leerbehoeften verwoorden. Ik vond het best spannend

om deze werkvorm te doen, omdat ik weet dat dit soort (creatieve) oefeningen niet vaak bij trainingen in de eenheid worden toegepast. Ik was daarom benieuwd of de doelgroep er niet te sceptisch tegenover zou staan. Dit bleek geenszins het geval te zijn. De werkvorm zorgde ervoor dat er een ontspannen sfeer was.

De meeste deelnemers verwoordden tijdens de oefening dat zij meer wilde weten over herkenning en bejegening van personen met een LVB.

Tijdens de werkvorm "De Ballon" waren de deelnemers fanatiek en deden actief mee. De werkvorm werd uitgevoerd in groepjes van vier deelnemers. Met de klok mee werden er vragen op elkaar afgevuurd met het beoogde doel om iemand te laten ervaren hoe het is om onder druk te communiceren. In de praktijk bleek dat de groepjes te groot waren. Deelnemers moesten soms vrij lang wachten voordat de volgende vraag werd gesteld, waardoor het effect van "druk opbouwen" en onder druk communiceren soms niet werd bereikt.

Vervolgens kregen de deelnemers een filmfragment te zien van de film "losgelaten en losgeslagen". Tijdens de film was te zien dat jongeren met een LVB veelvuldig in aanraking kwamen met criminaliteit. De film fungeerde als inleiding voor een groepsdiscussie die daarna plaats vond. Er werd gediscussieerd over de stelling " Een laag IQ leidt tot meer criminaliteit". Door de stelling ontstond er een interessante discussie in de groep, waarbij de meerderheid van de groep de stelling erg zwart wit vond geformuleerd. Als ik terug kijk op dit gedeelte van de training ben ik van mening dat ik op dat moment mijn taak als gespreksleider goed heb volbracht. Ik hield goed de touwtjes in handen, gaf deelnemers een spreekbeurt en betrok mensen bij de discussie die zich wat meer terughoudend opstelden. Na de discussie heb ik kennisoverdracht gedaan over het onderwerp LVB en delinquentie. Dit gedeelte sloot goed aan op de eerder vertoonde film en groepsdiscussie.

Ik heb gedurende de gehele training onderwerpen op elkaar te laten aansluiten door middel van filmpjes, theorie en werkvormen.

Tijdens de werkvorm "Zag je het maar" moesten de deelnemers in groepjes nadenken op welke manieren zij voorafgaande aan een verhoor erachter konden komen of een persoon mogelijk LVB was. Het was intrigerend om te zien dat sommige deelnemers door het brainstormen in de groepen tot bepaalde inzichten kwamen waar ze van tevoren nooit over zouden hebben nagedacht. Toen tijdens de plenaire bespreking alle mogelijkheden werden besproken die tot een herkenning zouden leiden, nam dit inzicht alleen maar toe.

Ik merkte aan mezelf dat ik mij in de loop van de ochtend steeds comfortabeler ging voelen in mijn rol als trainer. Ik werd hierdoor rustiger en kreeg steeds meer zelfvertrouwen. Doordat ik als het ware minder met mijzelf bezig was, was ik meer alert op wat er in de zaal gebeurde. Hierdoor was ik meer in staat om deelnemers met een afwachterende houding meer bij gesprekken en oefeningen te betrekken.

Bij de start van het thema communicatie heb ik eerst de theorie over effectieve communicatie uitgelegd en de principes over "ruis" tijdens het communicatieproces.

Dit sloot vervolgens naadloos aan op een grappig filmpje over communicatie en de werkvorm "LVB Proof". Tijdens deze oefening moesten de deelnemers moeilijke woorden omvormen in Jip en Janneke taal. Door woorden te gebruiken die daadwerkelijk door onderzoekers in het werkveld worden gehanteerd werd een goede transfer naar de praktijk gelegd. De tijd die er voor de oefening stond uitgetrokken was precies goed.

Ik heb veel profijt gehad van het draaiboek waarin schematisch stond aangegeven op welke tijdstippen de verschillende onderdelen plaatsvonden. Ik heb deze tijdsindicatie eveneens op de hand-out van de PowerPoint genoteerd. Op deze manier kon ik goed controleren of ik op schema liep. Tijdens het ochtend programma was de ingeplande tijd precies goed.

Tijdens het middagprogramma heeft een gastspreker de deelnemers informatie gegeven over het verhoor met een persoon met LVB. De gastspreker was een verhoorcoach en specialist op het gebied van specialistische verhoortechnieken. Voorafgaande aan de

training is er een onderlinge afstemming tussen mij en de gastspreker geweest, zodat onderwerpen tijdens de dag niet dubbel werden behandeld.

Tijdens de werkvorm rollenspel bleek de oefen casus meer tijd in beslag te nemen dan dat ik aanvankelijk had ingepland. Toen ik dit tussentijds constateerde heb ik direct besloten om de tweede casus te laten vervallen. Ik vond het belangrijk dat de deelnemers voldoende tijd zouden hebben om alle onderdelen van de oefening goed te doorlopen en dat er voldoende aandacht zou worden besteed aan de nabespreking. Door middel van de werkvorm "Het verborgen thema" is er teruggeblikt op de trainingsdag. Het verloop van deze werkvorm, die tevens als evaluatiemiddel fungeerde, staat nader omschreven in paragraaf 8.2.2.

Aan het einde van de training hebben de deelnemers het evaluatieformulier ingevuld. Tijdens het invullen van de evaluatie bleek dat de werkvorm "Catch" en "Het verborgen thema" niet op het formulier stonden. Tevens konden de deelnemers geen beoordeling geven over de gastspreker. Ik heb op dat moment direct op de situatie geanticipeerd. Met de deelnemers is vervolgens afgesproken dat deze punten in de mondelinge nabespreking uitgebreid aan bod zouden komen. Achteraf bleek dat ik abusievelijk een verkeerde (niet gecorrigeerde) versie van het evaluatieformulier had verstrekt. Ik ben van mening dat ik deze situatie goed heb opgelost.

Tot slot is er aan het einde van de dag aan elke deelnemer ten behoeve van de transfer naar de praktijk een (geplastificeerd) informatieblad uitgereikt. Op het informatieblad wordt schematisch weergegeven wat de aanpassingen zijn van een verhoor bij een persoon met LVB. Tevens staan er op het blad tips voor herkenning, bejegening en communicatie vermeld. Het informatieblad fungeert als ondersteuning in praktijksituaties wanneer deelnemers (mogelijk) met personen met een LVB te maken krijgen.

8.2 Evaluatie deelnemers

Aan de hand van de eerder omschreven evaluatie instrumenten heeft er een evaluatie van het proces plaatsgevonden en is het reactieniveau en de leeropbrengst van de deelnemers geëvalueerd.

8.2.1 Tussentijdse evaluatie

reactieniveau

Tijdens de pauzes hebben er informele gesprekjes plaatsgevonden met verschillende deelnemers. Ik heb daarbij een bewuste keuze gemaakt om met heel verschillende personen te spreken qua leeftijd, opleiding en werkervaring. Op deze wijze verwachtte ik een zo reëel mogelijk beeld te krijgen over de tevredenheid van de deelnemers.

De deelnemers die ik heb gesproken waren allen erg enthousiast over het onderwerp van de training. Zij vonden de behandeling per thema erg overzichtelijk en verwoorden allemaal dat ze de afwisseling van theorie met werkvormen prettig vonden.

Het was opvallend hoe enthousiast de deelnemers waren over de werkvormen Catch en de Ballon. Mijn angst dat dit wellicht niet in de smaak zou vallen was geheel ongegrond.

leerniveau

De kennisoverdracht vonden de deelnemers duidelijk en ze waren van mening dat dit op een goede manier werd ondersteund door de PowerPoint. Eén deelnemers gaf aan dat ze het prettig vond dat ik aan het begin van de dag had aangegeven dat er tijdens de momenten van kennisoverdracht tussentijds vragen konden worden gesteld. Het bood haar en andere deelnemers de mogelijkheid om verduidelijking te vragen als er iets niet was begrepen. Hier is door de deelnemers een aantal keer gebruik van gemaakt.

Ik kon uit de tussentijdse gesprekjes en uit de overige reacties van deelnemers opmaken dat zij de theorie begrepen.

8.2.2 Evaluatie met werkvorm

Door middel van de werkvorm "het verborgen thema" hebben de deelnemers teruggeblikt op de training en heeft er een evaluatie plaats gevonden ten aanzien van de leeropbrengst. De groepen hebben afzonderlijk van elkaar een presentatie voorbereid van een specifiek thema dat gedurende de training aan bod is gekomen. De informatie is vervolgens genoteerd op een flap-over, waarna een woordvoerder van elke groep een pitch (korte presentatie) heeft gegeven over het onderwerp. De presentaties gingen over de volgende thema's:

- kenmerken en gedrag.
- herkenning in de praktijk.
- communicatie en bejegening.
- verhoor (fases) en knelpunten.

In de praktijk bleek dit een goede manier te zijn om de leeropbrengst te evalueren. De deelnemers moesten gezamenlijk informatie over een specifiek thema reproduceren. In het plenaire gedeelte kregen zij een duidelijke review over de andere onderwerpen. De informatie vellen en de pitches waren zeer volledig. Hieruit kon worden opgemaakt dat de leeropbrengst van de trainingsdag was geslaagd.

Grappig was dat de meeste deelnemers uit eigen beweging een foto hebben gemaakt van de flap-over vellen. Ik realiseerde mij op dat moment pas dat deze werkvorm dus ook uitermate geschikt was om transfer naar de praktijk te bewerkstelligen.

8.2.3 Evaluatieformulier

Na afloop van de training heeft er middels een evaluatieformulier een schriftelijke evaluatie plaatsgevonden. De vragen op het formulier hadden betrekking op het reactie- en het leerniveau van de deelnemers. Zoals al eerder werd aangegeven bleek tijdens het invullen dat de werkvorm "Catch" en "Het verborgen thema" niet op het formulier stonden. Tevens konden de deelnemers geen beoordeling geven over de gastspreker. Met de deelnemers is vervolgens afgesproken dat deze punten in de mondelinge nabespreking uitgebreid aan bod zouden komen.

Na het invullen van de evaluatie zijn de deelnemers in de gelegenheid gesteld om aan de hand van de punten op het formulier een mondelinge toevoeging te geven. Er is bewust de keuze gemaakt om deze mondelinge toevoeging na de schriftelijke evaluatie te doen. Op deze wijze is getracht om de verwoording van de deelnemers zoveel mogelijk vanuit hun eigen beleving te laten plaatsvinden. Er is door de deelnemers volop van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

Het overgrote deel van de groep vond de tijdsduur van de training voldoende. Het niveau van de training werd als precies goed beoordeeld, waarbij er door een meerderheid van de deelnemers expliciet werd aangegeven dat ze de behandeling per thema en de gebruikte PowerPoint erg duidelijk en overzichtelijk vonden.

Alle deelnemers vonden de totale inhoud van de training interessant waarbij de helft aangaf dat zij het geleerde veel in de praktijk zullen gaan toepassen. De andere helft zegt dit gemiddeld te gaan doen, met andere woorden zo nu en dan.

Het merendeel van de deelnemers vond de werkvorm "Catch" leuk en origineel, waarbij er door diverse deelnemers werd aangegeven dat ze het een krachtige en snelle manier vonden om leerbehoefte en verwachtingen te formuleren.

De werkvormen "de Ballon" werd door het merendeel van de deelnemers met een voldoende beoordeeld. De deelnemers gaven daarbij aan dat ze het een originele manier vonden om het zogenaamde "overvraagd worden" te symboliseren. Ze gaven aan dat ze gedurende de oefening niet daadwerkelijk "de druk" hadden ervaren die de oefening eveneens teweeg behoorde te brengen. Twee deelnemers vonden de werkvorm matig maar hebben niet in de toelichting vermeld wat hiervoor de reden is.

De werkvorm "Zag je het maar" beoordeelden het merendeel van de deelnemers met een goed. Deelnemers vonden dat de uitkomsten van de oefening uitermate geschikt waren om in de praktijk toe te passen. Tevens werd er door een aantal deelnemers

aangegeven dat zij door de werkvorm meer inzicht hadden gekregen over de rol van ketenpartners.

De werkvorm "LVB Proof" vonden de deelnemers eveneens erg bruikbaar, omdat er tijdens de oefening gebruik werd gemaakt van zogenaamde praktijkwoorden. Een aantal deelnemers gaf aan dat ze zich van tevoren niet hadden gerealiseerd, dat het vereenvoudigen van woorden niet zo eenvoudig was als dat ze aanvankelijk hadden gedacht.

Alle deelnemers waren enthousiast over de werkvorm rollenspel omdat deze oefening op een realistische manier een praktijksituatie nabootste. Zij vonden het erg sterk dat tijdens de werkvorm alle thema's terug kwamen die gedurende die dag waren behandeld. Op deze manier werden zij in staat gesteld een breed scala aan vaardigheden te oefenen. Voorbeelden van feedback waren: Een goede manier om het communiceren met een LVB te oefenen en leerzaam dat je ook actief moest nadenken over de mogelijkheden om aan voorinformatie over de verdachte te komen.

Het merendeel van de deelnemers vond de werkvorm "Het verborgen thema" een goede manier om op de dag terug te kijken en de verkregen informatie van de trainingsdag te reproduceren.

Drie deelnemers gaven aan dat ze de werkvorm overbodig vonden. Samenvattend was hun motivatie dat de theorie van de gehele dag duidelijk genoeg was en dat zij daarom niet de meerwaarde van de herhaling zagen.

Alle deelnemers gaven aan dat hun kennis is vergroot ten aanzien van de LVB problematiek. Samenvattend lichtten zij mondeling toe dat zij meer kennis hebben gekregen over de gedragingen van personen met een LVB en dat zij daardoor deze doelgroep ook beter kunnen herkennen. Tevens vonden zij het zeer nuttig dat zij meer kennis hebben gekregen over speciale communicatie- en verhoortechnieken.

De deelnemers vonden dat zij meer inzicht in de LVB problematiek hebben gekregen. Als voorbeelden werden genoemd; de noodzaak van vroegtijdige herkenning, de mogelijkheden die er zijn om herkenning te vergemakkelijken en de aanpassing van de vraagstelling ten tijde van het verhoor. Zes deelnemers gaven aan dat het filmpje van het verhoor voor hun een echte eyeopener was geweest. Tijdens de film werd goed in beeld werd gebracht welke knelpunten er kunnen ontstaan wanneer er geen juiste verhoortechniek wordt toegepast bij personen met een LVB.

De deelnemers vonden dat zij door de toepassing van de werkvormen meer vaardigheden hadden gekregen om een persoon met een LVB te herkennen en op een juiste wijze te bejegenen. Tevens waren zij van mening dat hun vaardigheden ten aanzien van het communiceren met een LVB zijn verbeterd.

De meeste deelnemers vonden de algehele presentatie van de trainer goed. Voorbeelden van feedback waren; dat er rustig werd gesproken en er voldoende ruimte werd geboden voor vragen en interactie. Eén deelnemer had het prettig gevonden als er tijdens de kennisoverdracht meer gebruik zou zijn gemaakt van praktijkvoorbeelden om theorie te verduidelijken.

Zeventien deelnemers vonden dat de trainingsdoelen voldoende waren bereikt. Drie deelnemers gaven aan dat de doelen die aan het begin van de training waren geformuleerd helemaal waren bereikt. Het merendeel van de deelnemers was voornemens om in de toekomst meer tijd te besteden aan het achterhalen van achtergrondinformatie over personen bij ketenpartners. Ook intervisie over specifieke praktijk casussen tijdens een ploegbespreking werd door een aantal deelnemers als goed voornemen benoemd.

Alle deelnemers waren enthousiast over de kennisoverdracht van de gastspreker. Zij vonden de theorie duidelijk en veel meerwaarde hebben voor verhoorsituaties in de praktijk. Twee deelnemers gaven aan dat ze het een goede timing vonden dat de gastspreker zijn presentatie vóór de werkvorm rollenspel had gedaan. Op deze manier kon de verkregen informatie direct in de oefensituatie worden toegepast.

De trainingsruimte werd beoordeeld als een zeer prettige ruimte. Er werd vol lof gesproken over de logistieke verzorging in de vorm van koffie, thee, koek en de uitgebreide lunch.

Tot slot is aan de deelnemers is gevraagd om zowel de sterke- als de verbeterpunten ten aanzien van de training te benoemen. De volgende dingen kwamen hierin naar voren;

Sterke kanten

- Combinatie en afwisseling theorie en praktijk.
- Praktijkgericht.
- Leerzame en nuttige interactieve opdrachten.
- Goed inzichtelijk gemaakt wat LVB is en hoe je er mee om kan gaan.
- Praktische en bruikbare tips voor communicatie gekregen.
- Heldere uitleg.
- Van begin tot het einde boeiend.
- Interessante en bruikbare informatie gastspreker.
- Rollenspel kwam alles samen en was een goede manier om alles te oefenen.
- Theorie omtrent verhoortechnieken.
- Duidelijke PowerPoint.

Verbeterpunten

- Meer praktijkvoorbeelden geven bij de theorie.
- Meer gebruik van filmmateriaal om het gedrag van LVB te zien.
- Sommige sheets minder uitgebreid behandelingen (niet te lang bij een onderwerp blijven)

8.3 Terugkoppelingsgesprek opdrachtgever

Op 8 mei 2017 heeft er een terugkoppelingsgesprek met de opdrachtgever plaatsgevonden. De opdrachtgever heeft de gehele trainingsdag bijgewoond. Uit het gesprek kwam het volgende naar voren:

Dat het programma goed was afgestemd op het daadwerkelijke praktijkprobleem en de daaruit vloeiende opgestelde leerdoelen. De opdrachtgever vond de afwisseling van korte stukjes theorie en filmpjes, gecombineerd met bijpassende oefeningen erg sterk. Zijn eigen ervaring was dat hij, met name door de afwisseling, constant geboeid was. Ditzelfde had hij bij de deelnemers geconstateerd waarbij hij, zoals hij het heel mooi verwoorde, geen "in kak momenten" had bespeurd.

De theorie vond hij duidelijk en in begrijpelijke taal gebracht. Hij kon merken dat ik met name bij de aanvang van het programma enigszins gespannen was, maar dat dit al snel verdween. Hij vond mijn manier van presenteren heel natuurlijk, waarbij ik voldoende aandacht had voor interactie met de deelnemers en vragen niet schuwde.

De opdrachtgever was zeer enthousiast over de gebruikte werkvormen. Tijdens een eerder afstemmingsoverleg was de keuze en uitvoering hiervan al ter sprake gekomen en had hij zich hierover positief uitgelaten. Tijdens het gesprek werd nogmaals door hem benadrukt dat de oefeningen erg origineel waren en naadloos aansloten bij de beoogde leerdoelen. Met name de oefening waarin deelnemers inzicht kregen in de mogelijkheid om informatie te verkrijgen van externe partners, vond hij veel meerwaarde hebben voor de praktijk. De werkvorm rollenspel en de wijze waarop ik deze oefening tijdens de training tot uiting had laten komen vond hij zeer goed. Hij verwoorde dat hij het een goede afrondende oefening vond waarin alle facetten die tijdens de dag waren behandeld tot uiting kwamen.

De opdrachtgever vond de informatie van de gastspreker sterk en van toegevoegde waarde voor de training en situaties in de praktijk.

De opdrachtgever vindt de training is zeer geschikt voor de afdeling opsporing en voor andere basiseenheden. Hij is van mening dat de beoogde doelen door de training zijn bereikt.

Conform eerder gemaakte afspraken laat de opdrachtgever de evaluatie op werkgedrag niveau tijdens een (uitgebreide) ploegbespreking terugkomen. Afsluitend zal de uitvoering van de training door de teamleiding op organisatieniveau worden geëvalueerd.

8.4 Conclusies

Na de (pilot) training zijn de volgende conclusies geformuleerd.

- De tijdsduur van de training is goed.
- Er was een goede afwisseling tussen theorie en werkvormen, waardoor de aandacht van de deelnemers van het begin tot het einde is vastgehouden.
- Kennisoverdracht was juist gedoceerd en werd helder en duidelijk gepresenteerd.
- De training is geschikt voor rechercheurs van een basisteam en sluit qua niveau goed bij deze doelgroep aan.
- Uit de evaluatie blijkt dat de training de leerdoelen haalt die het beoogd op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden.
- Tijdens de pilot training werd aan de deelnemers abusievelijk een verkeerde versie van evaluatieformulier verstrekt. Het juiste formulier is wel ontwikkeld en beschikbaar.
- De training is qua vorm en inhoud geschikt om de leerdoelen te behalen die het beoogd op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden.
- Het beoogde doel van de werkvorm "de Ballon" werd niet behaald. De werkvorm symboliseerde wel het zogenaamde "overvraagd" worden, maar gaf de deelnemers niet het gevoel dat zij onder druk werden gezet.
- Tijdens de uitvoering van de werkvorm rollenspel werd op een realistische manier een praktijksituatie nagebootst, maar bleek dat de beschikbare tijd niet toereikend was voor de toepassing van twee casussen.

8.5 Aanbeveling tot aanpassing

Aan de hand van de conclusies zijn de volgende aanpassingen gemaakt.

- De werkvorm de Ballon zal worden herschreven waardoor de deelnemers meer het gevoel kunnen ervaren wat het met je doet als je onder druk wordt gezet.
- Bij de werkvorm rollenspel vervalt één casus en zal de tijdslijn van het verloop van de onderdelen van casus worden aangepast.

8.6 Implementatie

In navolging van de pilot is een trainershandleiding ontwikkeld met daarin de aanpassingen uit dit verantwoordingsdocument. De training is zeer geschikt voor rechercheurs om kennis, inzicht en vaardigheden te ontwikkelen ten aanzien van de herkenning, omgang en bejegening en de communicatie met personen met een LVB. Het verdient de aanbeveling dat de training ook aan rechercheurs van andere basisteams wordt gegeven. De handreiking zal daartoe ter beschikking worden gesteld aan de afdeling Politie Professie van de politie eenheid Den Haag.

Conform het advies van de trainer, laat de opdrachtgever de evaluatie op werkgedrag niveau tijdens een (uitgebreide) teambespreking terugkomen. Deze besprekingen hebben tevens tot doel om als intervisie momenten te fungeren. Er zal aandacht worden besteed aan transfervraagstukken en (mogelijke) knelpunten op het gebied van LVB.

Aan de opdrachtgever is het advies gegeven om het onderwerp LVB een terugkerend onderwerp op de agenda te laten zijn. Hierdoor blijft het onderwerp "levend" en vindt er daaromtrent een constante onderlinge informatie uitwisseling plaats tussen collega's.

9. LITERATUURLIJST

- Bandura A. (1999) *Social cognitive theory of personality*. In L.A. Pervin & O.P. John (Eds.), *Handbook of personality: Theory and research* (2nd ed., pp. 154-196). New York: Guilford Press.
- Bontekoning, A.C. (2007). *Generaties in de organisatie*. Ridderkerk: Labyrint.
- College van procureurs-generaal (2009). *Aanwijzing auditief en audiovisueel registreren van verhoren van aangevers, getuigen en verdachten*. Den Haag: college van procureurs-generaal.
- Hoogeveen, M. (2011). *Het begripsvermogen van mensen met een verstandelijke beperking in een verhoorsituatie*. Masterthesis, Vrije Universiteit Amsterdam.
- Johnson, D.W. & Johnson, F.P. (2014). *Groepsdynamica. Theorie en vaardigheden*. Amsterdam: Pearson Benelux.
- Kaal, H., Overvest, N. & Boertjes, M.J. (2014). *Beperkt in de keten: Mensen met een licht verstandelijke beperking in de strafrechtketen*. Amsterdam, Nederland: Boom Lemma.
- Kaufman, L. & Ploegmakers, J. (2012). *Het geheim van de trainer*. Amsterdam: Pearson Benelux bv.
- Kolb, D.A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Moonen, X., Wit, M. de & Hoogeveen, M. (2011). Mensen met een licht verstandelijke beperking in aanraking met politie en justitie. *PROCES*, 90(5), 235-250.
- Nierop N.M., & Eshof P. Van den (2014). *Het horen van kwetsbare personen door de politie*. Werkgroep verhoor kwetsbare personen. Intern rapport. Den Haag: Intranet Politie.
- Pucell, P., Shannon, P. & Kvarfordt, C. (2005). 'Youth with learning disabilities in the juvenile justice system, a training needs assessment of detention and court services personnel', *Child & Youth Care Forum*, 34, 50-74.
- Sleen, J. van der, & Heestermans, M. (2010). Verstandelijke beperking en verhoor. In P. J. Van Koppen, H. Merckelbach, M. Jelicic & J. W. De Keijser (Red.), *Reizen met mijn rechter* (pp. 605-622). Deventer: Kluwer.
- Weijers, R.B. (2017). *Recherche en LVB*. Hoek van Holland, Nederland.
- Weijers, R.B. (2016). *Recherche en LVB*. Hoek van Holland, Nederland.
- Weijers, R.B., & Nijhof, C. (2015). *Effectief communiceren medewerkers Service & Intake*. Den Haag, Nederland.
- Wit, M. de, Moonen, X.M.H., & Douma, J. (2011). *Richtlijn effectieve interventies LVB*. Utrecht: Landelijk Kenniscentrum LVG.

BIJLAGE I Verslag intakegesprek opdrachtgever

Op woensdag 7 december heeft er een intakegesprek plaatsgevonden met Willem Oldenkamp, Operationeel Expert Opsporing van het team Veel Voorkomende Criminaliteit, District A Centrum van de politie eenheid Den Haag.

Tijdens dit gesprek is naar voren gekomen dat rechercheurs van het team opsporing tijdens hun werkzaamheden te maken krijgen met personen met een LVB in de hoedanigheid van dader, getuige en slachtoffer. Als voorbeeld geeft hij dat er in het verzorgingsgebied van het politiebureau onder andere twee overlast gevende jeugdgroepen actief zijn. De groepen bestaan uit respectievelijk 25 en 30 jongeren. Uit onderzoek blijkt dat veel van deze jongeren een licht verstandelijke beperking (LVB) hebben. De jongeren maken zich schuldig aan diverse strafbare feiten en worden als zodanig door de politie aangehouden en verhoord door rechercheurs van het team VVC. Oldenkamp gaf tijdens het gesprek aan dat veel rechercheurs van het team VVC niet alleen moeite hebben om personen met een verstandelijke beperking te herkennen, maar dat er ook knelpunten zijn ten aanzien van de omgang en bejegening met deze doelgroep. Volgens hem ontstaan er regelmatig situaties waarbij er sprake is wederzijds onbegrip en waarbij een verhoor "stroef" verloopt.

Tevens geeft Oldenkamp aan dat er op 1 maart 2017 een wetswijziging wordt ingevoerd waarbij kwetsbare verdachten, waaronder verdachten met een LVB, geen afstand kunnen doen van consultatiebijstand van een raadsman. Oldenkamp legt vervolgens uit dat een opsporingsambtenaar verantwoordelijk is voor de naleving van deze (nieuwe) regelgeving en als zodanig de kwetsbaarheid van een verdachte moeten onderkennen. Oldenkamp onderschrijft het belang van de (vroegtijdige) herkenning van personen met LVB.

Volgens Oldenkamp hebben de rechercheurs te weinig expertise om personen met een licht verstandelijke beperking om te gaan. Hij geeft aan dat vanuit de politieacademie weliswaar een aantal opleidingen worden aangeboden ter verdieping van de LVB problematiek, maar dat de rechercheurs van het team niet voor deze opleidingen in aanmerking komen.

Oldenkamp was op de hoogte dat ik vanuit de studie Toegepaste Psychologie een onderzoek had gedaan naar de omgang van rechercheurs met personen met een licht verstandelijke beperking. Hij vertelde dat de globale inhoud daarvan recent is besproken in het Team Management Overleg van het bureau.

Tijdens het intakegesprek vroeg hij mij mee te denken over een bijeenkomst om het kennispeil van de rechercheurs ten aanzien van het thema LVB op peil te brengen.

De opdrachtgever sprak de wens uit dat de rechercheurs van zijn team meer kennis, inzicht en vaardigheden krijgen ten aanzien van het herkennen van minderjarige- en volwassen personen met een LVB, alsmede ten aanzien van de omgang, bejegening en het daadwerkelijk verhoren van deze doelgroep. Zijn verwachting is dat dit ten goede zal komen aan het onderling contact en communicatie tussen een rechercheur met een persoon met LVB, waardoor er minder knelpunten in een gesprek dan wel verhoor zullen ontstaan.evens wil hij dat

Een training is een geschikt middel om kennis en vaardigheden aan te leren en werd daarom als zodanig door mij aan de opdrachtgever geadviseerd.

Met de opdrachtgever is afgesproken dat de rechercheurs na de training kennis en inzicht hebben over LVB problematiek en dat zij personen dan wel verdachten met een LVB kunnen herkennen.evens hebben de rechercheurs na de training vaardigheden ontwikkeld om hun communicatie af te stemmen op een LVB gesprekspartner en kunnen zij anticiperen op mogelijke knelpunten die er ten gevolge van LVB problematiek tijdens een gesprek dan wel verhoor kunnen ontstaan. Met de opdrachtgever is afgesproken dat de training zal plaatsvinden op maandag 1 mei 2017 en zal bestaan uit twee dagdelen.

BIJLAGE II vooraankondiging training en leerbehoefte onderzoek

Beste Collega's

Ik zal mij allereerst aan jullie voorstellen. Mijn naam is Renate Weijers. Ik ben senior tactische opsporing bij de districtsrecherche Zuiderpark. Naast mijn werk volg ik de studie Toegepaste Psychologie aan de Hogeschool in Leiden. Ik zit momenteel in het laatste studiejaar en hoop medio juni 2017 af te studeren. Recent heb ik een onderzoek gedaan naar de omgang van rechercheurs met personen met een licht verstandelijke beperking.

Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat personen met een licht verstandelijke beperking (LVB) zijn oververtegenwoordigd in de strafrechtketen. Tijdens jullie werk hebben jullie veelvuldig te maken met deze personen in de hoedanigheid van dader, getuige en slachtoffer. Dit vraagt inzicht in de LVB problematiek. Een passende bejegening kan immers veel problemen voorkomen.

In overleg met de teamleiding van jullie bureau ben ik voor jullie team een training aan het ontwikkelen gericht over dit specifieke thema. De tijdsduur van de training is een gehele dag en zal naar alle waarschijnlijkheid in mei plaatsvinden. De exacte datum horen jullie zo snel mogelijk.

Het is belangrijk dat de invulling van de trainingsdag aansluit op jullie leerbehoefte en leerwensen, m.a.w. jullie wensen zijn mede bepalend voor de invulling van de dag. Ik heb inmiddels een aantal collega's hieromtrent persoonlijk gesproken. In de praktijk blijkt het organisatorisch moeilijk te zijn om met iedereen van jullie team een persoonlijk gesprek te voeren. Bij deze mail is een bestand gevoegd met vragen. Mijn verzoek is om deze vragen zo volledig mogelijk te beantwoorden en het bestand per omgaande aan mij retour te mailen. Uiteraard geldt dit alleen voor de collega's die ik nog niet hun leerwensen aan mij hebben kenbaar gemaakt.

Alvast bedankt voor jullie medewerking. Binnenkort krijgen jullie een uitnodiging met meer informatie.

Met vriendelijke groet,

Renate Weijers
Senior Tactische Opsporing, taakaccent Jeugd
Team Districtsrecherche, district C Den Haag

BIJLAGE III Topiclijst vooronderzoek leerwensen en leerbehoeften

Leerbehoefte interview
1. Wat weet je over personen met een licht verstandelijke beperking?
2. Heb je een specifieke opleiding gevolgd t.a.v. LVB problematiek?
3. Heb je een specifieke opleiding gevolgd t.a.v. verhoortechniek?
4. Welke ervaring(en) heb jij met personen met een LVB?
5. Hoe herken jij deze personen?
6. Welke kennis heb jij in de omgang met deze personen?
7. Ervaar je knelpunten/problemen ten aanzien van het thema?
8. Hoe wordt er vanuit het team gekeken naar het thema?
9. Wat zou je willen weten over het thema LVB?
9. Wat zou je willen leren?
10. Hoe zou je willen dat een trainingsdag verloopt (invulling)?
11. Heb je zelf nog opmerkingen of vragen

BIJLAGE IV Uitnodiging training

Collega's,

Op maandag 1 mei 2017 staan jullie ingepland en zijn jullie uitgenodigd om deel te nemen aan de training " Een verhaal apart en een apart verhaal"
De training gaat over de omgang van rechercheurs met personen met een licht verstandelijke beperking (LVB).

Locatie: Hoofdbureau van politie
Burgemeester Patijnlaan 35 te Den Haag, Gualterie van Weezelzaal (4J08)

De inloop voor de dag is 08.00 uur en om 08.30 uur zal er gestart worden met het programma. De dag duurt tot 16.30 uur. Tijdens deze dag wordt jullie een lunch aangeboden.

Onderwerpen die tijdens de training behandeld worden zijn:

- Algemene informatie LVB problematiek
- Herkennen
- Communicatie
- Wetgeving
- Verhoor- en gesprekstechnieken

Deze training maakt deel uit van mijn afstudeerproject van de studie Toegepaste Psychologie. Er zullen derhalve beeldopname worden gemaakt.
Deze beelden zijn vertrouwelijk van aard en zullen indien noodzakelijk ter beschikking worden gesteld aan docenten van de Hogeschool te Leiden. De opname zal niet aan andere personen worden verstrekt.

We gaan er een gezellige en leerzame dag van maken.

Met vriendelijke groet,

Renate Weijers
Senior Tactische Opsporing, taakaccent Jeugd
Team Districtsrecherche, district C Den Haag

BIJLAGE V Evaluatieformulieren deelnemers

Evaluatie Training					
1. OPBOUW VAN DE TRAINING					
1.1 Hoe beoordeel je de tijdsduur van de training?	Te lang	Lang	Voldoende	Kort	Te kort
1.2 Wat vond je van het niveau van de training?	Te hoog	Hoog	Précies goed	Laag	Te laag
2. INHOUD					
2.1 In welke mate werd je aan het begin van de training geïnformeerd over het verloop van de dag?	Zeër goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeër matig
2.2 In welke mate vond je de training bruikbaar en interessant?	Zeër goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeër matig
2.3 Hoe beoordeel je de afwisseling van de theorie met de werkvormen?	Zeër goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeër matig
2.4 In hoeverre denk je dat je het geleerde in de praktijk gaat toepassen??	Zeër veel	Veel	Gemiddeld	Weinig	Zeër weinig
2.5 Zijn er onderwerpen die je hebt gemist tijdens de training?	Ja	Nee			
Toelichten:					
3. TRAINER					
3.1 Wat vond je van de presentatie van de trainer?	Zeër goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeër matig
Toelichten:					
4. LOGISTIEK					
4.2 Hoe beoordeel je de faciliteiten van de (trainings) ruimte?	Slecht	Voldoende	Goed		
4.4 hoe beoordeel je de PowerPoint presentatie?	Slecht	Voldoende	Goed		
Opmerkingen:					

5. BEOORDELING VAN DE WERKVORMEN					
- De ballon (ervaringsopdracht)	Zeër goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeër matig
- Zag je het maar (wat kunnen wij doen om LVB in praktijk te herkennen)				X	
- LVB proof (vereenvoudigen woorden)				X	
- Rollenspel		X			
6. DOELEN					
In welke mate zijn de doelen van de training bereikt?	Niet bereikt	Enigszins bereikt	Voldoende bereikt	Helemaal bereikt	
Toelichten					
FEEDBACK					
Wat vond je sterke kanten van de training?	Theorie over eerste contact en Pgu.				
Wat kan er verbeteren?	Lichter				
Overige opmerkingen?	NUT				

Evaluatie Training					
1. OPBOUW VAN DE TRAINING					
1.1 Hoe beoordeel je de tijdsduur van de training?	Te lang	Lang	Voldoende	Kort	Te kort
1.2 Wat vond je van het niveau van de training?	Te hoog	Hoog	Precies goed	Laag	Te laag
2. INHOUD					
2.1 In welke mate werd je aan het begin van de training geïnformeerd over het verloop van de dag?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.2 In welke mate vond je de training bruikbaar en interessant?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.3 Hoe beoordeel je de afwisseling van de theorie met de werkvormen?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.4 In hoeverre denk je dat je het geleerde in de praktijk gaat toepassen??	Zeer veel	Vee	Gemiddeld	Weinig	Zeer weinig
2.5 Zijn er onderwerpen die je hebt gemist tijdens de training?	Ja	Nee			
Toelichten:					
3. TRAINER					
3.1 Wat vond je van de presentatie van de trainer?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
Toelichten:					
4. LOGISTIEK					
4.2 Hoe beoordeel je de faciliteiten van de (trainings) ruimte?	Slecht	Voldoende	Goed		
4.4 hoe beoordeel je de PowerPoint presentatie?	Slecht	Voldoende	Goed		
Opmerkingen:					

5. BEOORDELING VAN DE WERKVORMEN					
- De ballon (ervaringsopdracht)	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
- Zag je het maar (wat kunnen wij doen om LVB in praktijk te herkennen)			X	X	
- LVB proof (vereenvoudigen woorden)				X	
- Rollenspel		X			
6. DOELEN					
In welke mate zijn de doelen van de training bereikt?	Niet bereikt	Enigszins bereikt	Voldoende bereikt	Helemaal bereikt	
Toelichten:					
FEEDBACK					
Wat vond je sterke kanten van de training?	Inzicht gekregen				
Wat kan er verbeteren?					
Overige opmerkingen?					

Evaluatie Training					
1. OPBOUW VAN DE TRAINING					
1.1 Hoe beoordeel je de tijdsduur van de training?	Te lang	Lang	<u>Voldoende</u>	Kort	Te kort
1.2 Wat vond je van het niveau van de training?	Te hoog	Hoog	<u>Precies goed</u>	Laag	Te laag
2. INHOUD					
2.1 In welke mate werd je aan het begin van de training geïnformeerd over het verloop van de dag?	Ze ~~er~~ goed	<u>Goed</u>	Voldoende	Matig	Ze ~~er~~ matig
2.2 In welke mate vond je de training bruikbaar en interessant?	<u>Ze~~er~~ goed</u>	Goed	Voldoende	Matig	Ze ~~er~~ matig
2.3 Hoe beoordeel je de afwisseling van de theorie met de werkvormen?	Ze ~~er~~ goed	<u>Goed</u>	Voldoende	Matig	Ze ~~er~~ matig
2.4 In hoeverre denk je dat je het geleerde in de praktijk gaat toepassen??	Ze ~~er~~ veel	Veel	<u>Gemiddeld</u>	Weinig	Ze ~~er~~ weinig
2.5 Zijn er onderwerpen die je hebt gemist tijdens de training?	Ja	<u>Nee</u>			
Toelichten:					
3. TRAINER					
3.1 Wat vond je van de presentatie van de trainer?	Ze ~~er~~ goed	<u>Goed</u>	Voldoende	Matig	Ze ~~er~~ matig
Toelichten:					
4. LOGISTIEK					
4.2 Hoe beoordeel je de faciliteiten van de (trainings) ruimte?	Slecht	Voldoende	<u>Goed</u>		
4.4 hoe beoordeel je de PowerPoint presentatie?	Slecht	Voldoende	<u>Goed</u>		
Opmerkingen:					

5. BEOORDELING VAN DE WERKVORMEN					
- De ballon (ervaringsopdracht)		~~Goed~~	Voldoende	Matig	Ze ~~er~~ matig
- Zag je het maar (wat kunnen wij doen om LVB in praktijk te herkennen)		~~Goed~~			
- LVB proof (vereenvoudigen woorden)		~~Goed~~			
- Rollenspel	~~X~~				
6. DOELEN					
In welke mate zijn de doelen van de training bereikt?	Niet bereikt	Enigszins bereikt	Voldoende bereikt ~~X~~	Helemaal bereikt	
Toelichten:					
FEEDBACK					
Wat vond je sterke kanten van de training?	- Heerzaam - Praktisch				
Wat kan er verbeteren?	- voorbeelden aan de hand van casussen				
Overige opmerkingen?					

Evaluatie Training					
1. OPBOUW VAN DE TRAINING					
1.1 Hoe beoordeel je de tijdsduur van de training?	Te lang	Lang	Voldoende	Kort	Te kort
1.2 Wat vond je van het niveau van de training?	Te hoog	Hoog	Precies goed	Laag	Te laag
2. INHOUD					
2.1 In welke mate werd je aan het begin van de training geïnformeerd over het verloop van de dag?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.2 In welke mate vond je de training bruikbaar en interessant?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.3 Hoe beoordeel je de afwisseling van de theorie met de werkvormen?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.4 In hoeverre denk je dat je het geleerde in de praktijk gaat toepassen??	Zeer veel	Veel	Gemiddeld	Weinig	Zeer weinig
2.5 Zijn er onderwerpen die je hebt gemist tijdens de training?	Ja	Nee			
Toelichten: In het eerste deel mocht het iets interactiever					
3. TRAINER					
3.1 Wat vond je van de presentatie van de trainer?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
Toelichten:					
4. LOGISTIEK					
4.2 Hoe beoordeel je de faciliteiten van de (trainings) ruimte?	Slecht	Voldoende	Goed		
4.4 hoe beoordeel je de PowerPoint presentatie?	Slecht	Voldoende	Goed		
Opmerkingen:					

5. BEOORDELING VAN DE WERKVORMEN					
- De ballon (ervaringsopdracht)	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
- Zag je het maar (wat kunnen wij doen om LVB in praktijk te herkennen)		X			
- LVB proof (vereenvoudigen woorden)		X			
- Rollenspel		✓			
6. DOELEN					
In welke mate zijn de doelen van de training bereikt?	Niet bereikt	Enigszins bereikt	Voldoende bereikt	Helemaal bereikt	
Toelichten					
FEEDBACK					
Wat vond je sterke kanten van de training?	interactieve opdrachten				
Wat kan er verbeteren?	meer gemengt met de presentatie				
Overige opmerkingen?					

Evaluatie Training					
1. OPBOUW VAN DE TRAINING					
1.1 Hoe beoordeel je de tijdsduur van de training?	Te lang	Lang	Voldoende	Kort	Te kort
1.2 Wat vond je van het niveau van de training?	Te hoog	Hoog	Precies goed	Laag	Te laag
2. INHOUD					
2.1 In welke mate werd je aan het begin van de training geïnformeerd over het verloop van de dag?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.2 In welke mate vond je de training bruikbaar en interessant?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.3 Hoe beoordeel je de afwisseling van de theorie met de werkvormen?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.4 In hoeverre denk je dat je het geleerde in de praktijk gaat toepassen??	Zeer veel	Veel	Gemiddeld	Weinig	Zeer weinig
2.5 Zijn er onderwerpen die je hebt gemist tijdens de training?	Ja	Nee			
Toelichten:					
3. TRAINER					
3.1 Wat vond je van de presentatie van de trainer?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
Toelichten:					
4. LOGISTIEK					
4.2 Hoe beoordeel je de faciliteiten van de (trainings) ruimte?	Slecht	Voldoende	Goed		
4.4 hoe beoordeel je de PowerPoint presentatie?	Slecht	Voldoende	Goed		
Opmerkingen:					

5. BEOORDELING VAN DE WERKVORMEN					
- De ballon (ervaringsopdracht)	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
- Zag je het maar (wat kunnen wij doen om LVB in praktijk te herkennen)					
- LVB proof (vereenvoudigen woorden)					
- Rollenspel					
6. DOELEN					
In welke mate zijn de doelen van de training bereikt?	Niet bereikt	Enigszins bereikt	Voldoende bereikt	Helemaal bereikt	
Toelichten					
FEEDBACK					
Wat vond je sterke kanten van de training?					
Wat kan er verbeteren?					
Overige opmerkingen?					

Evaluatie Training					
1. OPBOUW VAN DE TRAINING					
1.1 Hoe beoordeel je de tijdsduur van de training?	Te lang	Lang	Voldoende	Kort	Te kort
1.2 Wat vond je van het niveau van de training?	Te hoog	Hoog	Precies goed	Laag	Te laag
2. INHOUD					
2.1 In welke mate werd je aan het begin van de training geïnformeerd over het verloop van de dag?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.2 In welke mate vond je de training bruikbaar en interessant?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.3 Hoe beoordeel je de afwisseling van de theorie met de werkvormen?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.4 In hoeverre denk je dat je het geleerde in de praktijk gaat toepassen??	Zeer veel	Veel	Gemiddeld	Weinig	Zeer weinig
2.5 Zijn er onderwerpen die je hebt gemist tijdens de training?	Ja	Nee			
Toelichten: goed onderwerp goede inleiding goede structuur					
3. TRAINER					
3.1 Wat vond je van de presentatie van de trainer?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
Toelichten: zoek interactie uitleg casus korter vertrouwen deelnemers					
4. LOGISTIEK					
4.2 Hoe beoordeel je de faciliteiten van de (trainings) ruimte?	Slecht	Voldoende	Goed		
4.4 hoe beoordeel je de PowerPoint presentatie?	Slecht	Voldoende	Goed		
Opmerkingen:					

5. BEOORDELING VAN DE WERKVORMEN					
- De ballon (ervaringsopdracht)	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
- Zag je het maar (wat kunnen wij doen om LVB in praktijk te herkennen)					
- LVB proof (vereenvoudigen woorden)					
- Rollenspel					
6. DOELEN					
In welke mate zijn de doelen van de training bereikt?	Niet bereikt	Enigszins bereikt	Voldoende bereikt	Helemaal bereikt	
Toelichten					
FEEDBACK					
Wat vond je sterke kanten van de training?	Theorie en praktijk gecombineerd.				
Wat kan er verbeteren?	/				
Overige opmerkingen?	Lekker / goed eten.				

Evaluatie Training					
1. OPBOUW VAN DE TRAINING					
1.1 Hoe beoordeel je de tijdsduur van de training?	Te lang	Lang	Voldoende	Kort	Te kort
1.2 Wat vond je van het niveau van de training?	Te hoog	Hoog	Precies goed	Laag	Te laag
2. INHOUD					
2.1 In welke mate werd je aan het begin van de training geïnformeerd over het verloop van de dag?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.2 In welke mate vond je de training bruikbaar en interessant?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.3 Hoe beoordeel je de afwisseling van de theorie met de werkvormen?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.4 In hoeverre denk je dat je het geleerde in de praktijk gaat toepassen??	Zeer veel	Veel	Gemiddeld	Weinig	Zeer weinig
2.5 Zijn er onderwerpen die je hebt gemist tijdens de training?	Ja	Nee			
Toelichten:					
3. TRAINER					
3.1 Wat vond je van de presentatie van de trainer?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
Toelichten:					
4. LOGISTIEK					
4.2 Hoe beoordeel je de faciliteiten van de (trainings) ruimte?	Slecht	Voldoende	Goed		
4.4 hoe beoordeel je de PowerPoint presentatie?	Slecht	Voldoende	Goed		
Opmerkingen:					

5. BEOORDELING VAN DE WERKVORMEN		Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
- De ballon (ervaringsopdracht)		X				
- Zag je het maar (wat kunnen wij doen om LVB in praktijk te herkennen)		X				
- LVB proof (vereenvoudigen woorden)		X				
- Rollenspel		X				
6. DOELEN						
In welke mate zijn de doelen van de training bereikt?		Niet bereikt	Enigszins bereikt	Voldoende bereikt	Helemaal bereikt	
Toelichten						
FEEDBACK						
Wat vond je sterke kanten van de training?		inhoud en wijze van presenteren				
Wat kan er verbeteren?						
Overige opmerkingen?		meer geplande dwisseling tussen theorie en praktijk				

Evaluatie Training					
1. OPBOUW VAN DE TRAINING					
1.1 Hoe beoordeel je de tijdsduur van de training?	Te lang	Lang	Voldoende	Kort	Te kort
1.2 Wat vond je van het niveau van de training?	Te hoog	Hoog	Precies goed	Laag	Te laag
2. INHOUD					
2.1 In welke mate werd je aan het begin van de training geïnformeerd over het verloop van de dag?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.2 In welke mate vond je de training bruikbaar en interessant?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.3 Hoe beoordeel je de afwisseling van de theorie met de werkvormen?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.4 In hoeverre denk je dat je het geleerde in de praktijk gaat toepassen??	Zeer veel	Veel	Gemiddeld	Weinig	Zeer weinig
2.5 Zijn er onderwerpen die je hebt gemist tijdens de training?	Ja	Nee			
Toelichten: goed onderwerp goede inleiding goede structuur					
3. TRAINER					
3.1 Wat vond je van de presentatie van de trainer?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
Toelichten: zoek interactie uitleg casus korter vertaald deelnemers					
4. LOGISTIEK					
4.2 Hoe beoordeel je de faciliteiten van de (trainings) ruimte?	Slecht	Voldoende	Goed		
4.4 hoe beoordeel je de PowerPoint presentatie?	Slecht	Voldoende	Goed		
Opmerkingen:					

5. BEOORDELING VAN DE WERKVORMEN					
- De ballon (ervaringsopdracht)	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
- Zag je het maar (wat kunnen wij doen om LVB in praktijk te herkennen)					
- LVB proof (vereenvoudigen woorden)					
- Rollenspel					
6. DOELEN					
In welke mate zijn de doelen van de training bereikt?	Niet bereikt	Enigszins bereikt	Voldoende bereikt	Helemaal bereikt	
Toelichten					
FEEDBACK					
Wat vond je sterke kanten van de training?	ze vorig				
Wat kan er verbeteren?	ze vorig				
Overige opmerkingen?					

Evaluatie Training					
1. OPBOUW VAN DE TRAINING					
1.1 Hoe beoordeel je de tijdsduur van de training?	Te lang	Lang	Voldoende	Kort	Te kort
1.2 Wat vond je van het niveau van de training?	Te hoog	Hoog	Precies goed	Laag	Te laag
2. INHOUD					
2.1 In welke mate werd je aan het begin van de training geïnformeerd over het verloop van de dag?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.2 In welke mate vond je de training bruikbaar en interessant?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.3 Hoe beoordeel je de afwisseling van de theorie met de werkvormen?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.4 In hoeverre denk je dat je het geleerde in de praktijk gaat toepassen??	Zeer veel	Veel	Gemiddeld	Weinig	Zeer weinig
2.5 Zijn er onderwerpen die je hebt gemist tijdens de training?	Ja	Nee			
Toelichten:					
3. TRAINER					
3.1 Wat vond je van de presentatie van de trainer?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
Toelichten:					
4. LOGISTIEK					
4.2 Hoe beoordeel je de faciliteiten van de (trainings) ruimte?	Slecht	Voldoende	Goed		
4.4 hoe beoordeel je de PowerPoint presentatie?	Slecht	Voldoende	Goed		
Opmerkingen:					

5. BEOORDELING VAN DE WERKVORMEN					
- De ballon (ervaringsopdracht)	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
- Zag je het maar (wat kunnen wij doen om LVB in praktijk te herkennen)					
- LVB proof (vereenvoudigen woorden)					
- Rollenspel					
6. DOELEN					
In welke mate zijn de doelen van de training bereikt?	Niet bereikt	Enigszins bereikt	Voldoende bereikt	Helemaal bereikt	
Toelichten:					
FEEDBACK					
Wat vond je sterke kanten van de training?	Culturespin!				
Wat kan er verbeteren?					
Overige opmerkingen?					

Evaluatie Training					
1. OPBOUW VAN DE TRAINING					
1.1 Hoe beoordeel je de tijdsduur van de training?	Te lang	Lang	Voldoende	Kort	Te kort
1.2 Wat vond je van het niveau van de training?	Te hoog	Hoog	Precies goed	Laag	Te laag
2. INHOUD					
2.1 In welke mate werd je aan het begin van de training geïnformeerd over het verloop van de dag?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.2 In welke mate vond je de training bruikbaar en interessant?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.3 Hoe beoordeel je de afwisseling van de theorie met de werkvormen?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.4 In hoeverre denk je dat je het geleerde in de praktijk gaat toepassen??	Zeer veel	Veel	Gemiddeld	Weinig	Zeer weinig
2.5 Zijn er onderwerpen die je hebt gemist tijdens de training?	Ja	Nee			
Toelichten:					
3. TRAINER					
3.1 Wat vond je van de presentatie van de trainer?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
Toelichten:					
4. LOGISTIEK					
4.2 Hoe beoordeel je de faciliteiten van de (trainings) ruimte?	Slecht	Voldoende	Goed		
4.4 hoe beoordeel je de PowerPoint presentatie?	Slecht	Voldoende	Goed		
Opmerkingen:					

5. BEOORDELING VAN DE WERKVORMEN					
- De ballon (ervaringsopdracht)	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
- Zag je het maar (wat kunnen wij doen om LVB in praktijk te herkennen)		X			
- LVB proof (vereenvoudigen woorden)		X			
- Rollenspel		X			
6. DOELEN					
In welke mate zijn de doelen van de training bereikt?	Niet bereikt	Enigszins bereikt	Voldoende bereikt	Helemaal bereikt	
Toelichten:					
FEEDBACK					
Wat vond je sterke kanten van de training?	toes gekregen hoe omgaan met en het herkennen.				
Wat kan er verbeteren?	- meer voorbeelden van een LVB evt. film materiaal.				
Overige opmerkingen?					

Evaluatie Training					
1. OPBOUW VAN DE TRAINING					
1.1 Hoe beoordeel je de tijdsduur van de training?	Te lang	Lang	Voldoende ✓	Kort	Te kort
1.2 Wat vond je van het niveau van de training?	Te hoog	Hoog	Precies goed ✓	Laag	Te laag
2. INHOUD					
2.1 In welke mate werd je aan het begin van de training geïnformeerd over het verloop van de dag?	Zeer goed	Goed ✓	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.2 In welke mate vond je de training bruikbaar en interessant?	Zeer goed ✓	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.3 Hoe beoordeel je de afwisseling van de theorie met de werkvormen?	Zeer goed	Goed ✓	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.4 In hoeverre denk je dat je het geleerde in de praktijk gaat toepassen??	Zeer veel	Veel ✓	Gemiddeld	Weinig	Zeer weinig
2.5 Zijn er onderwerpen die je hebt gemist tijdens de training?	Ja	Nee ✓			
Toelichten:					
3. TRAINER					
3.1 Wat vond je van de presentatie van de trainer?	Zeer goed	Goed ✓	Voldoende	Matig	Zeer matig
Toelichten:					
4. LOGISTIEK					
4.2 Hoe beoordeel je de faciliteiten van de (trainings) ruimte?	Slecht	Voldoende	Goed ✓		
4.4 hoe beoordeel je de PowerPoint presentatie?	Slecht	Voldoende	Goed ✓		
Opmerkingen:					

5. BEOORDELING VAN DE WERKVORMEN					
- De ballon (ervaringsopdracht)	Zeer goed	Goed ✓	Voldoende	Matig	Zeer matig
- Zag je het maar (wat kunnen wij doen om LVB in praktijk te herkennen)		✓			
- LVB proof (vereenvoudigen woorden)		✓			
- Rollenspel		✓			
6. DOELEN					
In welke mate zijn de doelen van de training bereikt?	Niet bereikt	Enigszins bereikt	Voldoende bereikt ✓	Helemaal bereikt	
Toelichten					
FEEDBACK					
Wat vond je sterke kanten van de training? <i>heldere uitleg geduld enthousiast</i>					
Wat kan er verbeteren?					
Overige opmerkingen? <i>Goed gebracht geen in het moment gehad.</i>					

Evaluatie Training					
1. OPBOUW VAN DE TRAINING					
1.1 Hoe beoordeel je de tijdsduur van de training?	Te lang	Lang	Voldoende	Kort	Te kort
1.2 Wat vond je van het niveau van de training?	Te hoog	Hoog	Precies goed	Laag	Te laag
2. INHOUD					
2.1 In welke mate werd je aan het begin van de training geïnformeerd over het verloop van de dag?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.2 In welke mate vond je de training bruikbaar en interessant?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.3 Hoe beoordeel je de afwisseling van de theorie met de werkvormen?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.4 In hoeverre denk je dat je het geleerde in de praktijk gaat toepassen??	Zeer veel	Veel	Gemiddeld	Weinig	Zeer weinig
2.5 Zijn er onderwerpen die je hebt gemist tijdens de training?	Ja	Nee			
Toelichten:					
3. TRAINER					
3.1 Wat vond je van de presentatie van de trainer?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
Toelichten: in het ochtendgedeelte wel heel veel informatie om te onthouden.					
4. LOGISTIEK					
4.2 Hoe beoordeel je de faciliteiten van de (trainings) ruimte?	Slecht	Voldoende	Goed		
4.4 hoe beoordeel je de PowerPoint presentatie?	Slecht	Voldoende	Goed		
Opmerkingen:					

5. BEOORDELING VAN DE WERKVORMEN					
- De ballon (ervaringsopdracht)			X		
- Zag je het maar (wat kunnen wij doen om LVB in praktijk te herkennen)		X			
- LVB proof (vereenvoudigen woorden)			X		
- Rollenspel	X				
6. DOELEN					
In welke mate zijn de doelen van de training bereikt?	Niet bereikt	Enigszins bereikt	Voldoende bereikt	Helemaal bereikt	
Toelichten:					
FEEDBACK					
Wat vond je sterke kanten van de training?	goed inzichtelijk gemaakt wat een LVB is en hoe je hier op in moet stoken.				
Wat kan er verbeteren?					
Overige opmerkingen?					

Evaluatie Training					
1. OPBOUW VAN DE TRAINING					
1.1 Hoe beoordeel je de tijdsduur van de training?	Te lang	Lang	Voldoende	Kort	Te kort
1.2 Wat vond je van het niveau van de training?	Te hoog	Hoog	Precies goed	Laag	Te laag
2. INHOUD					
2.1 In welke mate werd je aan het begin van de training geïnformeerd over het verloop van de dag?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.2 In welke mate vond je de training bruikbaar en interessant?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.3 Hoe beoordeel je de afwisseling van de theorie met de werkvormen?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.4 In hoeverre denk je dat je het geleerde in de praktijk gaat toepassen??	Zeer veel	Veel	Gemiddeld	Weinig	Zeer weinig
2.5 Zijn er onderwerpen die je hebt gemist tijdens de training?	Ja	Nee			
Toelichten: Was leerzaam					
3. TRAINER					
3.1 Wat vond je van de presentatie van de trainer?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
Toelichten: prima inley					
4. LOGISTIEK					
4.2 Hoe beoordeel je de faciliteiten van de (trainings) ruimte?	Slecht	Voldoende	Goed		
4.4 hoe beoordeel je de PowerPoint presentatie?	Slecht	Voldoende	Goed		
Opmerkingen:					

5. BEOORDELING VAN DE WERKVORMEN					
- De ballon (ervaringsopdracht)	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
- Zag je het maar (wat kunnen wij doen om LVB in praktijk te herkennen)		X			
- LVB proof (vereenvoudigen woorden)			X		
- Rollenspel	X				
6. DOELEN					
In welke mate zijn de doelen van de training bereikt?	Niet bereikt	Enigszins bereikt	Voldoende bereikt	Helemaal bereikt	
Toelichten					
FEEDBACK					
Wat vond je sterke kanten van de training?	goed inzichtelijk gemaakt wat een LVB is en hoe je hier op in moet stoken.				
Wat kan er verbeteren?					
Overige opmerkingen?					

Evaluatie Training					
1. OPBOUW VAN DE TRAINING					
1.1 Hoe beoordeel je de tijdsduur van de training?	Te lang	Lang	Voldoende	Kort	Te kort
1.2 Wat vond je van het niveau van de training?	Te hoog	Hoog	Precies goed	Laag	Te laag
2. INHOUD					
2.1 In welke mate werd je aan het begin van de training geïnformeerd over het verloop van de dag?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.2 In welke mate vond je de training bruikbaar en interessant?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.3 Hoe beoordeel je de afwisseling van de theorie met de werkvormen?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.4 In hoeverre denk je dat je het geleerde in de praktijk gaat toepassen??	Zeer veel	Veel	Gemiddeld	Weinig	Zeer weinig
2.5 Zijn er onderwerpen die je hebt gemist tijdens de training?	Ja	Nee			
Toelichten: Meer op doelgroep afstemmen.					
3. TRAINER					
3.1 Wat vond je van de presentatie van de trainer?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
Toelichten:					
4. LOGISTIEK					
4.2 Hoe beoordeel je de faciliteiten van de (trainings) ruimte?	Slecht	Voldoende	Goed		
4.4 hoe beoordeel je de PowerPoint presentatie?	Slecht	Voldoende	Goed		
Opmerkingen:					

5. BEOORDELING VAN DE WERKVORMEN					
- De ballon (ervaringsopdracht)	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
- Zag je het maar (wat kunnen wij doen om LVB in praktijk te herkennen)					
- LVB proof (vereenvoudigen woorden)					
- Rollenspel					
6. DOELEN					
In welke mate zijn de doelen van de training bereikt?	Niet bereikt	Enigszins bereikt	Voldoende bereikt	Helemaal bereikt	
Toelichten:					
FEEDBACK					
Wat vond je sterke kanten van de training?					
Wat kan er verbeteren?					
Overige opmerkingen?					

Evaluatie Training					
1. OPBOUW VAN DE TRAINING					
1.1 Hoe beoordeel je de tijdsduur van de training?	Te lang	Lang	Voldoende	Kort	Te kort
1.2 Wat vond je van het niveau van de training?	Te hoog	Hoog	Precies goed	Laag	Te laag
2. INHOUD					
2.1 In welke mate werd je aan het begin van de training geïnformeerd over het verloop van de dag?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.2 In welke mate vond je de training bruikbaar en interessant?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.3 Hoe beoordeel je de afwisseling van de theorie met de werkvormen?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.4 In hoeverre denk je dat je het geleerde in de praktijk gaat toepassen??	Zeer veel	Veel	Gemiddeld	Weinig	Zeer weinig
2.5 Zijn er onderwerpen die je hebt gemist tijdens de training?	Ja	Nee			
Toelichten:					
3. TRAINER					
3.1 Wat vond je van de presentatie van de trainer?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
Toelichten:					
4. LOGISTIEK					
4.2 Hoe beoordeel je de faciliteiten van de (trainings) ruimte?	Slecht	Voldoende	Goed		
4.4 hoe beoordeel je de PowerPoint presentatie?	Slecht	Voldoende	Goed		
Opmerkingen:					

5. BEOORDELING VAN DE WERKVORMEN					
- De ballon (ervaringsopdracht)	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
- Zag je het maar (wat kunnen wij doen om LVB in praktijk te herkennen)		X			
- LVB proof (vereenvoudigen woorden)		X			
- Rollenspel		X			
6. DOELEN					
In welke mate zijn de doelen van de training bereikt?	Niet bereikt	Enigszins bereikt	Voldoende bereikt	Helemaal bereikt	
Toelichten:					
FEEDBACK					
Wat vond je sterke kanten van de training?	afwisseling van praktijk en theorie				
Wat kan er verbeteren?	Sommige sheets konden iets minder uitgebreid. Cipu een half uur een kwartier) dit om de spanningsboog wat lager te houden.				
Overige opmerkingen?	leerzame dag met goede handvaten! Bedankt en succes met afstuderen!				

Evaluatie Training					
1. OPBOUW VAN DE TRAINING					
1.1 Hoe beoordeel je de tijdsduur van de training?	Te lang	Lang	Voldoende	Kort	Te kort
1.2 Wat vond je van het niveau van de training?	Te hoog	Hoog	Precies goed	Laag	Te laag
2. INHOUD					
2.1 In welke mate werd je aan het begin van de training geïnformeerd over het verloop van de dag?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.2 In welke mate vond je de training bruikbaar en interessant?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.3 Hoe beoordeel je de afwisseling van de theorie met de werkvormen?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.4 In hoeverre denk je dat je het geleerde in de praktijk gaat toepassen??	Zeer veel	Veel	Gemiddeld	Weinig	Zeer weinig
2.5 Zijn er onderwerpen die je hebt gemist tijdens de training?	Ja	Nee			
Toelichten:					
3. TRAINER					
3.1 Wat vond je van de presentatie van de trainer?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
Toelichten: Ondanks dat dit de 1 ^e training was, stond Elwam & je ontspannen over					
4. LOGISTIEK					
4.2 Hoe beoordeel je de faciliteiten van de (trainings) ruimte?	Slecht	Voldoende	Goed		
4.4 hoe beoordeel je de PowerPoint presentatie?	Slecht	Voldoende	Goed		
Opmerkingen:					

5. BEOORDELING VAN DE WERKVORMEN					
- De ballon (ervaringsopdracht)	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
- Zag je het maar (wat kunnen wij doen om LVB in praktijk te herkennen)					
- LVB proof (vereenvoudigen woorden)					
- Rollenspel					
6. DOELEN					
In welke mate zijn de doelen van de training bereikt?	Niet bereikt	Enigszins bereikt	Voldoende bereikt	Helemaal bereikt	
Toelichten					
FEEDBACK					
Wat vond je sterke kanten van de training?	Het De handdoetten die je mee krijgt voor herkenning en voor het verhoor				
Wat kan er verbeteren?	-				
Overige opmerkingen?	geen.				

Evaluatie Training					
1. OPBOUW VAN DE TRAINING					
1.1 Hoe beoordeel je de tijdsduur van de training?	Te lang	Lang	Voldoende	Kort	Te kort
1.2 Wat vond je van het niveau van de training?	Te hoog	Hoog	Precies goed	Laag	Te laag
2. INHOUD					
2.1 In welke mate werd je aan het begin van de training geïnformeerd over het verloop van de dag?	Zeër goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeër matig
2.2 In welke mate vond je de training bruikbaar en interessant?	Zeër goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeër matig
2.3 Hoe beoordeel je de afwisseling van de theorie met de werkvormen?	Zeër goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeër matig
2.4 In hoeverre denk je dat je het geleerde in de praktijk gaat toepassen??	Zeër veel	Veel	Gemiddeld	Weinig	Zeër weinig
2.5 Zijn er onderwerpen die je hebt gemist tijdens de training?	Ja	Nee			
Toelichten: Heel prof. verhouders in dlu team.					
3. TRAINER					
3.1 Wat vond je van de presentatie van de trainer?	Zeër goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeër matig
Toelichten:					
4. LOGISTIEK					
4.2 Hoe beoordeel je de faciliteiten van de (trainings) ruimte?	Slecht	Voldoende	Goed		
4.4 hoe beoordeel je de PowerPoint presentatie?	Slecht	Voldoende	Goed		
Opmerkingen:					

5. BEOORDELING VAN DE WERKVORMEN					
- De ballon (ervaringsopdracht)			X		
- Zag je het maar (wat kunnen wij doen om LVB in praktijk te herkennen)			X		
- LVB proof (vereenvoudigen woorden)	X				
- Rollenspel		X			
6. DOELEN					
In welke mate zijn de doelen van de training bereikt?	Niet bereikt	Enigszins bereikt	Voldoende bereikt	Helemaal bereikt	
Toelichten					
FEEDBACK					
Wat vond je sterke kanten van de training?	Lutleg				
Wat kan er verbeteren?					
Overige opmerkingen?	Goed gedaan! heel succes en bedankt. - Sanja				

Evaluatie Training					
1. OPBOUW VAN DE TRAINING					
1.1 Hoe beoordeel je de tijdsduur van de training?	Te lang	Lang	Voldoende	Kort	Te kort
1.2 Wat vond je van het niveau van de training?	Te hoog	Hoog	Precies goed	Laag	Te laag
2. INHOUD					
2.1 In welke mate werd je aan het begin van de training geïnformeerd over het verloop van de dag?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.2 In welke mate vond je de training bruikbaar en interessant?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.3 Hoe beoordeel je de afwisseling van de theorie met de werkvormen?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.4 In hoeverre denk je dat je het geleerde in de praktijk gaat toepassen??	Zeer veel	Veel	Gemiddeld	Weinig	Zeer weinig
2.5 Zijn er onderwerpen die je hebt gemist tijdens de training?	Ja	Nee			
		Toelichten:			
3. TRAINER					
3.1 Wat vond je van de presentatie van de trainer?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
		Toelichten:			
4. LOGISTIEK					
4.2 Hoe beoordeel je de faciliteiten van de (trainings) ruimte?	Slecht	Voldoende	Goed		
4.4 hoe beoordeel je de PowerPoint presentatie?	Slecht	Voldoende	Goed		
		Opmerkingen:			

5. BEOORDELING VAN DE WERKVORMEN		Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
- De ballon (ervaringsopdracht)			X			
- Zag je het maar (wat kunnen wij doen om LVB in praktijk te herkennen)			X			
- LVB proof (vereenvoudigen woorden)			X			
- Rollenspel		X				
6. DOELEN						
In welke mate zijn de doelen van de training bereikt?		Niet bereikt	Enigszins bereikt	Voldoende bereikt	Helemaal bereikt	
		Toelichten:				
FEEDBACK						
Wat vond je sterke kanten van de training?		Uniek				
Wat kan er verbeteren?		Leveren				
Overige opmerkingen?						

Evaluatie Training					
1. OPBOUW VAN DE TRAINING					
1.1 Hoe beoordeel je de tijdsduur van de training?	Te lang	Lang	Voldoende	Kort	Te kort
1.2 Wat vond je van het niveau van de training?	Te hoog	Hoog	Precies goed	Laag	Te laag
2. INHOUD					
2.1 In welke mate werd je aan het begin van de training geïnformeerd over het verloop van de dag?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.2 In welke mate vond je de training bruikbaar en interessant?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.3 Hoe beoordeel je de afwisseling van de theorie met de werkvormen?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.4 In hoeverre denk je dat je het geleerde in de praktijk gaat toepassen??	Zeer veel	Veel	Gemiddeld	Weinig	Zeer weinig
2.5 Zijn er onderwerpen die je hebt gemist tijdens de training?	Ja	Nee			
Toelichten:					
3. TRAINER					
3.1 Wat vond je van de presentatie van de trainer?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
Toelichten: Het woord zodanig werd iets te vaak gebruikt					
4. LOGISTIEK					
4.2 Hoe beoordeel je de faciliteiten van de (trainings) ruimte?	Slecht	Voldoende	Goed		
4.4 hoe beoordeel je de PowerPoint presentatie?	Slecht	Voldoende	Goed		
Opmerkingen:					

5. BEOORDELING VAN DE WERKVORMEN					
- De ballon (ervaringsopdracht)			X		
- Zag je het maar (wat kunnen wij doen om LVB in praktijk te herkennen)			X		
- LVB proof (vereenvoudigen woorden)		X			
- Rollenspel		X			
6. DOELEN					
In welke mate zijn de doelen van de training bereikt?	Niet bereikt	Enigszins bereikt	Voldoende bereikt	Helemaal bereikt	
Toelichten: 					
FEEDBACK					
Wat vond je sterke kanten van de training?					
Wat kan er verbeteren?					
Overige opmerkingen?					

Evaluatie Training					
1. OPBOUW VAN DE TRAINING					
1.1 Hoe beoordeel je de tijdsduur van de training?	Te lang	Lang	Voldoende	Kort	Te kort
1.2 Wat vond je van het niveau van de training?	Te hoog	Hoog	Precies goed	Laag	Te laag
2. INHOUD					
2.1 In welke mate werd je aan het begin van de training geïnformeerd over het verloop van de dag?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.2 In welke mate vond je de training bruikbaar en interessant?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.3 Hoe beoordeel je de afwisseling van de theorie met de werkvormen?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.4 In hoeverre denk je dat je het geleerde in de praktijk gaat toepassen??	Zeer veel	Veel	Gemiddeld	Weinig	Zeer weinig
2.5 Zijn er onderwerpen die je hebt gemist tijdens de training?	Ja	Nee			
Toelichten:					
3. TRAINER					
3.1 Wat vond je van de presentatie van de trainer?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
Toelichten:					
4. LOGISTIEK					
4.2 Hoe beoordeel je de faciliteiten van de (trainings) ruimte?	Slecht	Voldoende	Goed		
4.4 hoe beoordeel je de PowerPoint presentatie?	Slecht	Voldoende	Goed		
Opmerkingen:					

5. BEOORDELING VAN DE WERKVORMEN					
- De ballon (ervaringsopdracht)					
- Zag je het maar (wat kunnen wij doen om LVB in praktijk te herkennen)					
- LVB proof (vereenvoudigen woorden)					
- Rollenspel					
6. DOELEN					
In welke mate zijn de doelen van de training bereikt?	Niet bereikt	Enigszins bereikt	Voldoende bereikt	Helemaal bereikt	
Toelichten:					
FEEDBACK					
Wat vond je sterke kanten van de training?	Rollenspel				
Wat kan er verbeteren?					
Overige opmerkingen?	Goed gedaan.				

Evaluatie Training					
1. OPBOUW VAN DE TRAINING					
1.1 Hoe beoordeel je de tijdsduur van de training?	Te lang	Lang	Voldoende	Kort	Te kort
1.2 Wat vond je van het niveau van de training?	Te hoog	Hoog	Precies goed	Laag	Te laag
2. INHOUD					
2.1 In welke mate werd je aan het begin van de training geïnformeerd over het verloop van de dag?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.2 In welke mate vond je de training bruikbaar en interessant?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.3 Hoe beoordeel je de afwisseling van de theorie met de werkvormen?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
2.4 In hoeverre denk je dat je het geleerde in de praktijk gaat toepassen??	Zeer veel	Veel	Gemiddeld	Weinig	Zeer weinig
2.5 Zijn er onderwerpen die je hebt gemist tijdens de training?	Ja	Nee			
Toelichten:					
3. TRAINER					
3.1 Wat vond je van de presentatie van de trainer?	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Zeer matig
Toelichten:					
4. LOGISTIEK					
4.2 Hoe beoordeel je de faciliteiten van de (trainings) ruimte?	Slecht	Voldoende	Goed		
4.4 hoe beoordeel je de PowerPoint presentatie?	Slecht	Voldoende	Goed		
Opmerkingen:					

5. BEOORDELING VAN DE WERKVORMEN					
- De ballon (ervaringsopdracht)			X		
- Zag je het maar (wat kunnen wij doen om LVB in praktijk te herkennen)		X			
- LVB proof (vereenvoudigen woorden)		X			
- Rollenspel		X			
6. DOELEN					
In welke mate zijn de doelen van de training bereikt?	Niet bereikt	Enigszins bereikt	Voldoende bereikt X	Helemaal bereikt	
Toelichten Blijft een moeiyk te duiden onderwerp.					
FEEDBACK					
Wat vond je sterke kanten van de training?	rollenspel.				
Wat kan er verbeteren?	niet.				
Overige opmerkingen?					

Bijlage VI Evaluatie formulier opdrachtgever

Beoordelingsformulier opdrachtgever HBO Toegepaste Psychologie

hogeschool
Leiden

Student:	R.Weijers
Studentnummer:	
Opdrachtgever:	W. Oldenkamp
Opdracht in het kader van (minor, stage, afstuderen):	Training team opsporing Recherche in de omgang met personen met een licht verstandelijke beperking
Datum:	1 mei 2017

Beoordeling: Onvoldoende – Voldoende - Goed

Onderdeel	O/V/G	opmerkingen
Formulering aanleiding.	G	De formulering van de aanleiding is een realistische en zakelijke samenvatting van hetgeen wij besproken hebben tijdens het intake gesprek.
Formulering relevantie van de opdracht.	G	Relevantie betekent: toepasbaarheid, belang, betekenis en of bruikbaarheid. Dit laat zich, naar mijn mening, het beste achteraf beoordelen. De formulering heeft naar mijn mening voldaan aan deze omschrijving.
Formulering doelstelling van de opdracht.	G	De doelstelling is duidelijk en concreet weergegeven.
Bestaande informatie vanuit de praktijk/opdrachtgever (voorgeschiedenis) is op hoofdlijnen weergegeven.	G	Bestaande informatie is duidelijk en zakelijk op hoofdlijnen geformuleerd.
Er is een duidelijke samenhang tussen aanleiding, relevantie, doelstelling,	G	Het is mooi om te zien hoe praktische kennis en kennis van de theorie

kennis vanuit praktijk en kennis vanuit theorie.		elkaar aanvullen en hebben geleid tot een kwaliteitsverbetering
De stappen die gezet zijn, binnen de gekozen methodiek, zijn verantwoord en passen binnen de context.	V	De gekozen systematiek is duidelijk beschreven en komt ten aanzien van het onderwerp geheel tot zijn recht.
Indien van toepassing is er een pilot uitgevoerd met een passende doelgroep.		
Er is, indien van toepassing, een handleiding of uitvoeringsprotocol aanwezig.	G	Een trainershandleiding is opgesteld. Deze is duidelijk en concreet.
Er is, indien van toepassing, een implementatieplan ontwikkeld inclusief risicofactoren met mogelijke oplossingen of er zijn aanbevelingen voor een adequate implementatie.		
Er is een relevante kritische blik op het eigen onderzoek / product / proces (zoals een discussie, SWOT-analyse).	G	Gedurende de ontwikkeling van dit product heb ik met regelmaat overleg gevoerd met Renate. De inhoud van de training en de daaraan verbonden risico's waren regelmatig terugkerende onderwerpen. Renate toonde zich in deze gesprekken realistisch en gesteld kan worden dat zij in het bezit is van de gezonde dosis zelfreflectie en overtuigingskracht.
Het product/ de producten voldoen aan de verwachtingen van de opdrachtgever.	G	Het product heeft mijn verwachtingen overtroffen. De politiecultuur is een bijzondere cultuur waarin rollenspellen niet altijd met veel enthousiasme worden ontvangen. Renate heeft echter met overtuiging vastgehouden aan haar gekozen werkvormen en ik ben achteraf blij dat ze dat gedaan heeft. Kijkend naar de wijze waarop de groep heeft deelgenomen aan de training moet ik stellen dat de aangeboden theorie afgewisseld met leuke werkvormen een succesvolle strategie was. De deelnemers waren in de dagen na de training onder de indruk en zij vonden de inhoud van de training interessant en praktisch toepasbaar. In de periode na de training heb ik als leidinggevend een verandering bij de rechercheurs gezien ten aanzien de omgang met personen met een LVB. Zowel op het juridische vlak als in de voorbereiding gaan zij bewuster om met het onderwerp.
De student heeft adequaat samengewerkt met de medewerkers in de organisatie.	G	Renate heeft zowel met mij, als opdrachtgever, ook nauw samengewerkt met professionals binnen het VVC. Deze samenwerking was ongedwongen, functioneel en succesvol.

De student heeft op adequate wijze gebruik gemaakt van de geboden begeleiding.	G	Renate is makkelijk in de omgang en de geboden begeleiding voelde als samenwerking. Zij is een taakvolwassen vrouw die rustig en kalm voor de klas stond alsof het haar dagelijkse werk was. De kennis en vaardigheden van in de groep aanwezige professionals heeft zij op een effectieve wijze gebruikt.

Totaaloordeel opdrachtgever:	Ruim voldoende

Plaats: Den Haag

Datum: 8 mei 2017

Naam en handtekening opdrachtgever:

Dit formulier wordt door de student bij het inleveren van zijn/haar product aan de opdrachtgever overhandigd. De opdrachtgever vult het formulier in, geeft dit terug aan de student, die het vervolgens aan de docent geeft.

